



ARGENTINOJE IŠKILMINGAI PAMINĖTA VASARIO 16

Buenos Aires Lietuvių Susivienijimo salėje vasario 14 d. įvyko gražus Lietuvos Nepriklausomybės 52-ųjų m. sukakties minėjimas.

Pradedant programą pirmiausiai scenoje pasirodė: Lietuvių Centro choras "Aušra" ir Sv. Cecilijos (parapijos) du jungtiniai chorai, vadovaujant V. Rymavičiui, lydinčiam pianinu L. Mikočionienę. Gražiai ir galingai sugiedoję: Argentinos ir Lietuvos himnus ir Vasario šešioliktoji Diena.

ALOS Tarybos pirmininkas Artūras Mičiūdas gražiai ir jautriai pasveikino susirinkusią gausią publiką, trumpai nušviesdamas tos dienos reikšmę ir pažymėdamas sunkią Lietuvos padėtį, esančią pavergime, kvietė visus prie vienybės, prie bendro darbo už Lietuvos laisvę. Jo kalba turėjo gražų jausmą ir klausytojus, kurie priėmė gausiu plojimu.

Argentinos antikomunistinio jaunimo sąjūdžio pirmininkas dr. R. Toranzo nuoširdus užtarėjas ir kovotojas už Lietuvos ir visų pavergtų tautų laisvę, pasveikinęs gausiai dalyvavusią publiką, su dideliu jausmu apgailestavo Lietuvos pavergimą ir prašė visad būti vieningais, patriotais ir dirbti Lietuvos ir kitų tautų laisvei.

Po to buvo labai graži pasikaita Argentinos Lietuvių Susivienijimo pirm. jaunolio trečios kartos, kuris vartoja savo protėvių kalbą puikiaisiais tai Raul Stalioraitis. Jis paminėjo Lietuvos galingą praeitį, jos kovotojus, prašė nepailsta-

mai kovoti, dirbti vieningai iki bus atgauta laisvė.

Buvo paskaitytas gautas laiškas iš I. F. Rojas, buv. Argentinos viceprezidento. Sveikinimo tekstas labai jautrus, užjaučias lietuvių esančius pavergime. Buvo sveikinimų ir kitų.

Po sveikinimų scenoje vėl pasirodė mišrus choras ir sudainavo eilę gražių dainų. Publika karštais plojimais priėmė visas dainuotas dainas, o "Mes be laisvės nenurimsim" baigus dainuoti buvo nenustojamas plojimas, prašant pakartojimo.

Z. Juknevičius, šventės rengimo komisijos pirmininkas, perskaitė parašytą ALOS Tarybos rezoliuciją, kurioje kreipiamasi į Argentinos vyriausybę pripažinti Lietuvos tęstinumą, atšaukiant Lietuvos atstovybės suspendavimo potvarkį ir prašoma neįžymėti Cedula de Intedidad (vida Argentina pase) U. R. S. S. Anksčiau pase buvo pažymėta Lituania. Dabar 4-5 metai rašoma: U. R. S. S. Lituania. Rezoliuciją gausingos publikos buvo priimta audringų rankų plojimu.

Programai vadovavo H. Levanavičius lietuvių kalboje ir Olga Zabarauskaitė ispanų kalboje.

Vasario 15 d. Buenos Aires katedroje 10 val. įvyko šv. Mišios. Prieš 10 val. susirinko daug lietuvių pamaldoms. Jų tarpe jaunimas su tautiniais rūbais ir vėliavomis. Lygiai 10 val. Avellenedos vysk. Antonio Quaracino, lydimas katedros rektorius Keegan, kun.

VIRSUJE: Argentinos lietuviai Vasario 16 progą su vainiku prie Argentinos laisvės paminklo Buenos Aires mieste Mayo aikštėje. Nuotraukoje Z. Juknevičius, R. Stalioraitis ir A. Mičiūdas, vadovavę iškilmingam vainiko padėjimui. Apačioje dalis jaunimo ir vyresniųjų dalyvavę iškilinėse.

A. Kirstuko nuotraukos

V. Palubinsko ir kun. A. Steigvylos kartu su lietuvišku jaunimu iškilmingai įvygiavo į katedrą, giedant jungtiniam chorui "Tu es Petrus".

Laike pamaldų kun. V. Palubinskas ispanų kalboje nušvietė Nepriklausomos Lietuvos prasmę ir lietuvių veiklą Argentinoje. Kun. Steigvyla savo pamokslu išreiškė viltį, kad ilgai vergija nesitęs, kad visų lietuvių pastangos, sujungtos su Dievo pagalba, padės atgauti laisvę. Laike Mišių har-

POMPIDOU AMERIKOJE

SPAUDIMO GRUPĖS IR UŽSIENIO POLITIKA

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kai šios eilutės buvo rašomos, Prancūzijos prezidento Georges Pompidou viešnagė JAV-bėse dar nevo pasibaigusi, tačiau incidentų buvo jau pakankamai, kad pasidarius kai kurias išvadas. Žydų įtaka šiame krašte yra tokia didelė, kad didelė dalis politikų iš anksto nusprendė parodyti savo nesimpatiją Prancūzijos prezidentui. Chicagos meras Daley, pavyzdžiui, iš anksto pareiškė, kad jis nesutiks prezidento, kai tas atvyks į Chicago. Vėliau jis vis dėlto nuvyko į aerodromą, tačiau demonstratyviai nedalyvavo prezidentui suruoštame bankete. Chicagos policija, kuriai prikišamas žiaurumas, su žydų demonstrantais buvo itin švelni ir juos prileido prie prezidento, kas sukėlė didelį prancūzų nepasitenkinimą.

Kadangi tokio sutikimo galima buvo laukti, kyla klausimas, kodėl Pompidou kaip tik pasirinko šį momentą savo vizitui? Jis pats sakosi, kad jam, kaip palyginti neseniai išrinktam prezidentui, reikėjo padaryti vizitus kitų kraštų prezidentams ir jis nutaręs tai pradėti su JAV. Jam rūpėjo atstatyti širdingus santykius, kurie buvo sudrumsti de Gaulle laikais.

moningais balsais giedoję jungtinis choras, vadovaujant V. Rymavičiui, akompanuojant L. Mikočionienę. Po pamaldų visi eisenoje palydėjo vainiką, kurį Z. Juknevičius, Artūro Mičiūdas ir Raul Stalioraitis padėjo prie Argentinos Laisvės paminklo Mayo aikštėje. Vainiko padėjimo progą, kaip visuomet, Z. Juknevičius pasakė labai gražią kalbą, visiems dėkodamas už tokį gausų dalyvavimą tos garbingos šventės minėjime.

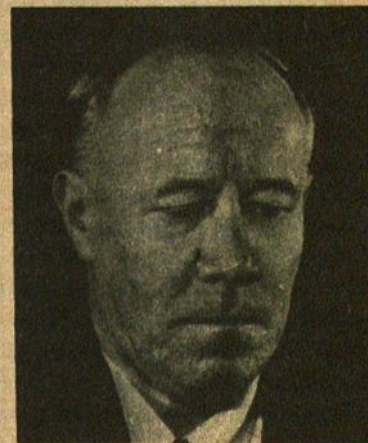
Pamaldas ir vainiko dėjimą filmavo televizija ir J. Gilvydis. Sekančią dieną visi didieji dienraščiai: La Prensa, Clarin, La Nacion ir kiti gražiai aprašė Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą. Visi televizijos kanalai rodė tos šventės minėjimą. Taip pat ir radijo Belgrano ir Mitre atsiliepė apie tos šventės minėjimą.

J. Šiušis

traukimo iš Vietnamo, kita proga reikalauja įsikišimo į Artimuosius Rytus, nors JAV interesai to nereikalauja.

Tokiais atvejais, rasit, būtų geriau, jei valstybės savo interesus ir veiksmus suderintų tyliai, be iškilmingų vizitų ir progų demonstracijom. Atrodo, kad Paryžius ir Washingtonas tai užmiršo. Iš kitos pusės, gal taip ir buvo gerai. Buvo dar kartą ryškiai pademonstruota, kad gatvėje nesunku sutelkti minią, kurios šūkavimai tačiau retai kada atitinka tikrus krašto interesus.

JURGIS GLIAUDA
AMERIKIEČIŲ
LITERATORINĖJE
ENCIKLOPEDIJOJE



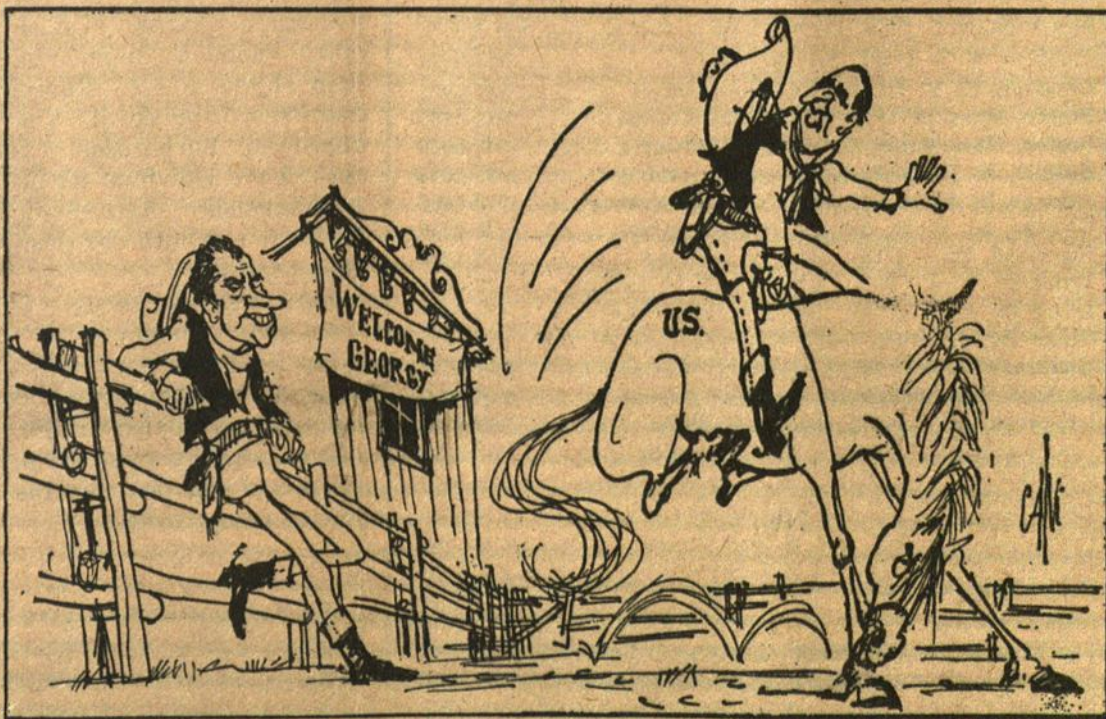
Šiomis dienomis pasirodė stambus (1280 pusl.) amerikiečių literatūrinės enciklopedijos tomas CONTEMPORARY AUTHORS. Tai yra bio-bibliografinis vadovas žinoti viską apie dabartinius amerikiečius rašytojus ir jų veikalus. Leidžia Gale Research Co. Kaina 25 dol.

Šiame liuksusiniame leidinyje periodiškai atžymima apie 2000 rašytojų, įskaitant ir literatūrinių bei lingvistinių veikalų autorius. Ypatingai plačiai pristatomas tokios pasaulinės žymenybės, kaip S. Beckett, E. Albee, du Maurier, E. Ferber, T. S. Eliot, V. Nabokov, C. Sandburg, I. Fleming, J. Fowles, T. Williams, ir kiti. Bio-bibliografiškai pristatomos žinios apie rašytoją dėsto apie asmenį, jo veiklą, raštus, numatomus darbus, pomėgius. Nepaprastos svarbos yra dažnai citatomis išmarginti atsiliepimai, kritika, vertinimai ir šaltiniai, iš kur gauti daviniai.

Veikale įtraukti ir vertimai anglų kalbon, pasirodę J.A.V. Čia yra rusų, lenkų, prancūzų, belgų, švedų, turkų ir kt. autoriai, kurie su-
laukę kritikos balsų.

JURGIS GLIAUDA, vienintelis iš pabaltiečių rašytojų, įtrauktas į šį monumentalų veikalą, pristatomas ne tik su savo anglų kalbon versta romanais, bet ir lietuviškais, kurie net išvardinti LIETUVIŲ kalba. Duoti jo biografiniai daviniai. Išvardinti amerikiečių leidiniai, iš kurių gautos žinios. J. Gliudos pomėgiai: kelinė ir skaitymas.

Kada tokiam leidinyje greta pasaulinių vardų įtrauktas lietuvis rašytojas, tai nėra tik asmeniškasis jo laimėjimas, bet ir lietuvių literatūros laimėjimas. Neįperkamas nė už didžiulius pinigus lietuvių kultūros garsinimas pasaulyje.



-- Ei, svetimšali... matau, kad tu moki balne išsilaikyti!

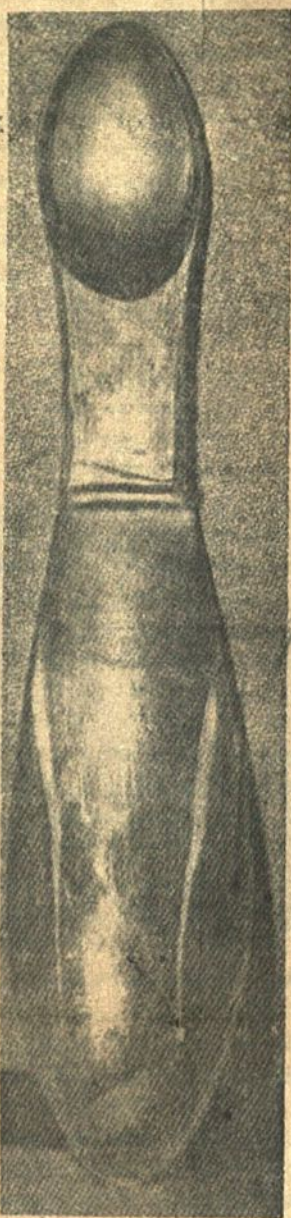
VELNIO PAKTAS (II)

AR VĖL RUOŠIAMASI NAUJAM
VELNIO PAKTUI?

Nuo 1940 m. birželio 2 d. Hitleris armijų grupės A štabe susirinkusiems gene-

NEITIKĖTINA,
BET TIESA...

CHIRURGAS UŽMIRŠO
SAVO ĮRANKĮ LIGONĖS
PILVE...



Prancūzijoje praeitą savaitę Louise Jourdan po 15 metų bylinėjimosi laimėjo bylą prieš Fourmies ligoninę, kurios chirurgas, operuodamas 1952 m. buvo palikęs jos pilve savo plieninį instrumentą (šemelle de Pauchet) 32 cm. ilgio. Viršų spausdinama šio instrumento nuotrauka yra per pusę sumažinta.

Tada po operacijos grįžusi iš ligoninės, ji jautė nežmoniškų skausmus pilve, bet šeimos gydytojas ją ramino, kad tai normalu po kiekvienos operacijos ir greit skausmai praeis. Tačiau ji visus metus vos galėjo pasikelti iš lovos. Jos vyras, matydamas tokias nepakeliamas žmonos kančias, pasikorė... Likus vienai su dviem vaikais, vyro darbovietė davė jai lengvą darbą, kurį galėjo dirbti sėdėdama. Bet skausmai buvo tokie dideli, kad ji po kelių metų praradusi 70% sveikatos, buvo paleista ir turėjo gyventi iš mažos pensijos.

1957 metais skausmams vėl padidėjus ir nebegalėdama kvėpuoti, nuėjo pas kitą chirurgą, kuris peršvietęs radio spinduliais pamatė užmirštą instrumentą.

Po to prasidėjo nesibai-gianti byla iš vienos instancijos į kitą, kiekvienam stengiantis nusiplauti rankas. Pagaliau valstybės taryba nutarė, kad jai turi būti išmokėta 94,645 frankai (apie 19,000 dolerių). Deja, Louizai Jourdan, kuriai šiandien yra 55 metai, bet atrodo kaip 85 m. amžiaus senutė, niekas nesugrąžins sudarytos sveikatos po tiek metų nežmoniškų kančių.

rolams paaiškino, kad greit jis "turėsias laisvas rankas", kad galima būtų įgyvendinti "didžiąją misiją", kuriai jis pašauktas, būtent "lemiamai kovai prieš bolševizmą". 1940 m. birželio 30 d. jis išdėstė savo idėjas valstybės sekretoriui von Weizsackeriui: tereiks padaryti tik paprastą demonstraciją Anglijos adresu, kad paliuosavus mūsų pozicijos vakaruose ir galėtų mėmė veikti rytuose. Liepos 21 d. jis pavedė Vyriausiam štabui imtis rusų problemos, o liepos 31 d. įvyko pirmoji didžioji konferencija su Wehrmachto vadais,

tikslu išstudijuoti būsimą karą su Rusija. Hitleris nurodė kaip svarbiausius tikslus — sunaikinti visus gyvinius Rusijos kelius. Puolimo data buvo nustatyta 1941 m. gegužės 15 d. (nes jau buvo pervėlu pradėti karą, o žiemos karas buvo atmetas).

Kada peržiūrėm Hitlerio veiklą per antrąjį 1940 m. pusmetį, matome, kad jis nors ir nekariavo dar su Rusija, pasiruošimui skyrė daugiau laiko, negu karui su Anglija, į kurią labai paviršutiniškai žiūrėjo. Iki 1941 m. pavasario tarp Ber-ja su Wehrmachto vadais, lino ir Maskvos vyko viso-

kie susikirtimai ir diplomatiniai incidentai, ypač Balkanuose, kur vokiečiai turėjo įsikšti dėl Mussolinio nesėkmingo karo prieš Graikiją.

Istorikai, kurie aprašinėja tą laikotarpį, daro išvadą, kad Stalinas būtų galėjęs išvengti karo su Vokietija, jei jis būtų užėmęs tik Besarabiją, o ne Bukoviną, o Molotovas mažiau būtų insistavęs 1940 m. lapkričio mėn. Berlyne dėl Suomijos, Bulgarijos ir Dardanėlių sąsiaurio. Bet tai klaidinga. Hitlerio nutarimas buvo padarytas ir niekas į jį neturėjo įtakos. Vienintelė priežastis, kodėl Hitleris vilkino karo pradėjimą, tai jį nervino užsitęsęs karas su Anglija ir norėjo juo kuo greičiau nusikratyti, kad turėti laisvas rankas rytuose.

Vienu metu jis galvojo net įtraukti Sovietų Rusiją karan prieš Angliją ir Staliniui siūlė užimti Indiją. Bet kai Stalinas susidomėjo pasiūlymu ir pasiteiravo sąlygas ir garantijas, Hitleris nebeatsakė. Jis palaidojo šį projektą.

Kad save privertus imtis sprendimo, Hitleris griebėsi trigubo "racionalizavimo". Pirmą, jis stengėsi save įtikinti, kad puldamas Sovietų Rusiją, kartu jis smogs ir Anglijai, prarasdama savo paskutinį sąjungininką, ji pasitrauks iš kovos. Tai buvo savęs apgaudinėjimas, nes Anglija niekad negalvojo apie Sovietų Rusiją kaip sąjungininkę, jos viltis buvo Amerika ir Hitleris tai žinojo.

Antra, Hitleris stengėsi save įtikinti, kad karas prieš Rusiją nesitęs ilgiau kelių savaičių, arba ilgiausiai kelių mėnesių. Gero vėjo smūgis ir sovietiškas milžinas grius. Šis optimizmas rėmėsi tik autosuges-tija, nes nieko realaus nebuvo, kas leistų tikėti tokiai greitai pergalei.

Trečia, Hitleris stengėsi pateisinti savo sprendimą dėl gresiančio iš Amerikos pusės pavojaus. Anksčiau ar vėliau Amerika stos karan šalia anglų ir tada bus pervėlu atitolinti sovietų pavojų rytuose. Tad pirmiausiai reikėjo suvesti sąskaitas su rusais, kol Amerika nepasiruošusi. Dabar arba niekad...

Iš visų paskutinioji gal labiausiai buvo pateisinama.

Vokiečiai įsiveržė Rusijon 1941 m. birželio 22 d. ir ten išsilaukė trejus metus ir vieną mėnesį, būtent iki 1944 m. liepos mėn. Per tą laiką jie sunaikino 13,6 milijonus kareivių, iš kurių 3 milijonai mirė nelaisvėje, pusė milijono buvo nužudyta, kiti mirė nuo ligų ir bado.

Vokiečių karas prieš rusus nebuvo tradicinis europietiškas karas, kaip I Pas. karas ar II Pas. karas vakaruose. Tai buvo užkariavimo ir pavergimo, bei išnaikinimo karas. Tačiau nieko nebuvo numatyta, kaip okupuoti visą Rusiją nuo Brest-Litovsko iki Vladivostoko. Barbarosos planas tebuvo išdirbtas tik iki Archangelsko - Astrachano linijos ir ten būtų dar pasilikęs priešas.

Kuo baigėsi karas visiems gerai žinoma.

Bet vokiečių-rusų santykiavimas nepasibaigęs. Ir šiandien vokiečiai sėda su rusais prie derybų stalo, ant kurio gal bus padėtas naujas velnio paktas...

• "Kritusiems už laisvę" Vlado Ramojaus parašyta knyga apie Lietuvos partizanų, II tomas, jau gauta ir pardavinėjama Dirvoje. Kaina \$4.00.

LIETUVOS KANKINIŲ
KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,
pasaulyje garsiausioje vietoje jau
baigiama įruošti.

Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kurėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną
koplyčia bus dedikuota.

SAVO AUKĄ ATSIUSKITE PRIEŠ KOPLYČIOS
DEDIKACIJĄ.

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ,
ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.
GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, AUTOMOBILIAMS — ZAPOROZEC ZAZ 966 — ribotame skaičiuje, — šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Tel. (212) 245-7905

S K Y R I A I:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue	 Tel.: 254-5456
New York, N. Y., 10011, 135 W. 14 St.	 CH 3-2583
Brooklyn, N. Y. 11207, 2947 Fullton St.	 647-6576
Brooklyn, N. Y. 11211, 370 Union Avenue	 384-4952
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue	 542-1767
Boston, Mass. 02127, 331 West Broadway	 268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	 856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	 278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street	 925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road	 884-1728
Irrington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	 372-4685
Irrington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave.	 374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W.	 458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.	 365-5255
Hartford, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue	 246-9738
Lakewood, N. J. 08701, 288 Main Street	 363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.	 261-2994
New Haven, Conn. 06519, 509 Congress Avenue	 562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave.	 373-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street	 472-6387
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street	 274-6400
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street	 763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	 481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street	 346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street	 756-6766
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street	 798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	 743-0440

PO PIETU KRYŽIUM
VLADAS RADZEVIČIUS

MAŽAS APKLAUSINĖJIMAS

Jaunas Adelaidės akademikas, Gytis Šimkus, besirengdamas Vasario šešioliktosios paskaitai, padarė mažuką apklausinėjimą. Jis užklupo tautinių šokių grupę, kurioje pats neįsėdė dar šoko, jos repeticijose ir čia juos (apie 50) atitinkamai apklausinėjo. Jis klausė kiekvieną šokėją atskirai, ką jis žino apie Vasario šešioliktąją, kokia tos dienos reikšmė, kada Lietuva atgavo savo nepriklausomybę, kiek metų buvo laisva ir kada laisvę prarado.

Adelaidė skaito, kad jos tautinių šokių grupėje yra susispietęs tautiškai susipratęs jaunimas, būsimieji lietuviško darbo vykdytojai. Nors dabartiniai šokėjai visi yra čia gimę ir auge, tačiau lietuviškumą juk jiems idiegė ir tėvai ir savaitgalio mokykla. Šokdami tautinius šokius australų tarpe, jie propaguoja Lietuvos reikalą ir gali papasakoti patiems australams apie Lietuvą, apie didingą jos praeitį ir dabartines kančias, laisvės troškimą.

Kadangi tai susipratusių tėvų susipratę vaikai, niekam nė į galvą nebuvo atėjusi mintis tokių klausimų klausti. O Šimkus ėmė ir užklausė. Ne tik užklausė, bet ir rezultatus susipratusiems tėvams ramiausiai sau paskelbė. Per paskaitą jis pranešė, kad beveik pusė tautinių šokių grupės jaunimo nė į vieną klausimą negalėjo atsakyti. Jie, paprasčiausiai, nežinojo, kas yra ta Vasario šešioliktoji, kodėl jų tėvai ją kasmet švenčia, kokį ji turi ryšį su juo ir su jo tėvais.

Šimkaus "atradimas" yra šoks toks akių prakrapštymas tiek tėvams, tiek savaitgalio mokykloms. Nėra abejonės, kad visi padarys reikiamų išvadų ir imsis "atitinkamų žygių".

Galima tarti, kad tėvai šiuos "menkniekius" greičiausiai ėmė ir pražiopsojo. Buvo labai užimti duonos kąsniu besirūpindami, dirbo vienokį ar kitokį lietuvišką darbą, o vakus buvo atidavę savaitgalio mokyklai, kad ji jau padarytų iš jų "atitinkamus patriotus". Darbo pasidalinimas, taip sakant.

Neturiu mažiausios abejonės, kad savaitgalio mokyklose buvo kalbama apie Lietuvos laisvės atgavimą ir jos praradimą, apie Vasario 16-sios aktą ir jo reikšmę. Vaisiai buvo mokykloje, kai apie tai mokytojas jautriai kalbėjo, bet jie, vaikiškų minčių sukuriuose besisukiodami, mokytojo žodžių nepriėmė nei galvon, nei širdin. O šį programos punktą išėmęs, mokytojas vėliau jį pakeitė kitais, lygiai svarbiais liuanistiniais klausimais, lietuviško žodžio mokymu.

Mokykla nekad neatstos šeimos, ypač ten, kur reikia meilės ir pasiaukojimo, kur reikia širdimi kalbėti į širdį. O sunku jos rasti ten, kur viskas grindžiama praktiškais apskaičiavimais, gyvenamosios dienos verte. Tie praktiški apskaičiavimai, atrodo, išstūmė iš lietuviškų treminio namų pasakas apie Lietuvą, apie jos didvyrius, apie vyrus, kurie mirė, kad Lietuva prisikeltų, apie jaunuolius, kurie ėjo kovoti dėl Lietuvos laisvės ir kurie tą laisvę savo krauju atpirko. Tik su tom pasakom į jaunas širdis gali jaugti ir sausi faktai apie Vasario 16-tąją, apie laikus, kada Lietuva atgavo savo nepriklausomybę ir apie klastos metus, pasibaigusius laisvės užgnaužimu.

Mažutis Šimkaus apklausinėjimas galėtų turėti teigiamos įtakos visiems tėvams, jei jie šį klausimą rimtai pasvarstytų ir paieškotų būdų, kaip savo mylinčią širdimi išauginti Tėvynės meilę savų vaikų širdyse, kad Lietuvos praeitis būtų jų dvasinės stiprybės šaltinis, o Lietuvos ateitis — jų gyvenimo tikslas. Labai dažnai prikišama, kad dabartinis Vakarų jaunimas neturi gyvenimo tikslo ir nieko didingo nesiekia. Lietuviškam jaunimui yra tikslas ir gyventi ir kovoti. Ir tą tikslą jiems tegali perduoti tik tėvai.

BALTŲ TARYBA Adelaidėje planuoja įrengti pastovų trėmimo dienų atminimą būsimoje Adelaidės Festivalių salėje (Festival Hall) arba prie jos. Gavusi Miesto valdybos pritarimą, Baltų Taryba kviečia specialistus (architektus, skulptorius), kad jie parinktų ir suprojektuotų atitinkamą atminimo objektą (paminklą, skulptūrą ir t.t.).

STASIO BARO pirmasis pasirodymas Australijoje įvyko š. m. vasario 26 d. populiarioje Adelaidės televizijos studijoje "Adelaidė šianakt". Jo pirmam koncertui, kuris įvyksta vasario 28, vietos lietuviai ir svetimtaučiai rodo didelio susidomėjimo. Savaitės bėgyje prieš koncertą jo dainos buvo transliuojamos per valstybinę radijo stotį.

SYDNĖJAUS LIETUVIAI paskelbė savo parengimų kalendorių. Per dešimtis šių metų mėnesių jie numato praveisti 36 viešus parengimus, tarp jų 7 koncertus, 10 įvairių kultūrinių ir tautinių parengimų, o taip pat 14 balių.

LIETUVIŲ NAMŲ reikalai Sydnėjus paskutiniu laiku vėl suaktualėjo. Šaukiamas naujas susirinkimas šiam reikalui svarstyti. Ši plačiai išsisklaidžiusi lietuvių kolonija ligšiol dar netur bendrų padoresnių lietuviškų namų. Erdviausius namus Australijoje įsirengė Melbourne lietuviai. Šių namų salėje yra vietos 500 žiūrovams. Juose kovo 1 d. vyksta ir Stasio Baro koncertas, kuriam visi bilietai jau išparduoti.

foto
V. MAŽELIS
Tel. HY 7-4677

• vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

MŪSŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ TAKAIS

Penkiametės dainų ir tautinių šokių šventės visi laikome didžiaisiais įvykiais. Mielai jas rašome į lietuvių išlaikymo darbų metraščius ir noriai, kuone varžydami, dalinamės jų nuopelnais.

Iš tikrųjų tokiais įvykiais jos ir yra. Šnekant apie tautinių šokių šventes, jei čia svarbu, anot Vydūno, ir pats lietuviškas judesys — šokis, tai dar svarbiau, kad tas judesys su savimi kelia ir neša ir kitas tautinės kultūros šakas — kalbą, dainą, tautinius sritinius drabužius, muziką ir jos įrankius, vietos atitinkamą papuošimą — dekoravimą, tapybą, grafiką, geografiją, istoriją; atėičiai palieka dokumentą — aprašytus ir knyga išleistus šokus, šventės Vadovą. Tariant, neša savo tautos vėliavą.

Tokiam tikslui ir tokiu būdu būreliuose tautinių šokių mokymasis ir ruošimas visokioms iškilimams (ne tik penkiametėms), yra kartu ir tautinis gyvenimas. Šokantieji patys ir dar šokio reikalaujami ima visa, ką vadovai-mokytojai duoda. Norėdami būti gerais išsireiškėjais — vaidintojais, nejučiomis įsisavina tautinės dvasios ir jos išraiškos sąvoką, pradeda giliau išvelgti skirtumą kitų tautų ir gilina pažintį pačių su savimi, įgyja tautinės savigarbos.

Todėl drįsčiau sakyti, kad visa tai lemia tautinei gyvybei palaikyti daugiau, negu grynios lietuvių kalbos, atsietos nuo gyvenimo, šeštadieninės ar kitų dienų pusvalandžių pamokos, nors ir iš labai gerų vadovėlių.

Dėl to tautinių šokių tautinė tiesa glūdi ir turi skleistis pirmiausia atskiruose būreliuose. O tos tiesos suneštinė visuma — visais žiedais ir spalvomis pražysta tautinių šokių šventėse.

Kiek ir kaip visose trijose tautinių šokių šventėse mūsų tautinės kultūros tiesos išsiskleidė, tiek ja atsi-gaivino ir atsinaujino da-giatūkstantinė lietuviškoji visuomenė, ir taip iš jų mus pažino jose buvusieji sve-timtatai. Kiek tautinės tiesos, tikros ar suklastos, sustiprėjusio tautinio idealizmo išsinešė ir išsinešė šokėjai, tokie jie bus ateities šokėjai ir pavaduotojai senųjų mokytojų, buvusių gryniosios Lietuvos dvasios ir jos išraiškos kraitininkų.

Todėl gyvybiškai svarbu kiekvienam atskiram tautinių šokių būreliui nepasiduoti, pirma, šio mozaikinio krašto kitų tautų, ir stipresnių už mus, įtakai; antra, atsilaukyti prieš iš Maskvos per okupuotą Lietuvą atmetamą čia, lyg aną skal-dos obuolį, bolševikinę "nacionalinę", betgi daugiausia rusišką, kultūrą, gudriai, augauliai įpinamą į mūsų lietuviškąją; trečia, atsi-

spirti prieš mūsų pačių emigrantėjančias nuotaikas, susitaikančius su realybe, ir prieš reikalavimus tautinius šokius pakeisti pamegdžiojimais, šokamų profesininkų šokėjų, baletų, apkašomų vis naujomis nepaprastybėmis, tarnaujančiomis ne savo tautinės kultūros ugdymui, o išviejios "gyvenimo pajvairinimui".

Juk tautinė kultūra, kaip yra giliai įkirtę Čiurlionis, Galaunė, Varnas... ir kitų tautų jos tyrinėtojai ir puoselėtojai; yra tik tiek vertinga, kiek ir kuo, kaip ji skiriasi nuo kitų tautų. Tik savo skirtingumu įeina ir gali įeiti į tarptautinę tautų mozaiką ir čia įrodyti savo skirtingai tautai nepriklausomo gyvenimo būtenybę.

Šia prasme grynųjų būdingųjų tautinių šokių vertę, su visomis jų nešamomis savo kultūromis ir su šokėjų klasikine tipinga išvaizda, iki šiol supratome. Už tai iškalbingesnio tautiškumo šokių būrelius-vis statydavome į fronto pirmąją ugnį, kur tik reikėdavo priminti mūsų nepaliau-tą ir nepaliausimą kovą dėl laisvės savo tautos ir parodyti jos dar neišblukusį veidą.

Supranta ir kitos tautos. Labai gerai supranta ir gyvenamų kraštų atitinkami pareigūnai. Todėl jie, tautybių tautinės apraiškas vertindami, išskiria ir premijuoja ryškiausiai būdingąsias tautinių šokių grupes. Vienas iš tokių valstybinio masto premijavimų yra tekės ir mūsų tautai. Tai Kanados Hamiltono tautinių šokių būrio "Gyvataras" išrinkimas iš visų kitų tautų ir 1969 m. pasiuntimas Prancūzijos atstovauti kraštui.

O išrinko ne pagal giriamus ar peikiamus lietuviškoje spaudoje apie jį skam-

bučius, bet už tai, kad ilgai stebėję, patys įsitikino jį esantį sveiko atsparaus kraujo, neužsikrečiantį svetimomis bacilomis. Iš veido ir iš visos išraiškos pažino jo tautos dvasios galingumą. Juo tokiu didžiudamiesi, suteikė jam daugia-tautės Kanados valstybės pločio prasmę.

Jeigu "Gyvatarą" (ar kito vardo mūsų tautinių šokių tolygų sambūrį) lydetų dar savo tautinių muzikos įrankių — kanklių, ragų-ragėlių, birbynių, švilpų... garsai ir taktas, tai "Gyvataras" būtų dar iškalbinges-nė, galingesnė, brangintinesnė lietuviška tautinė versmė, besiveržianti ir skaidriai bėganti iš gyvųjų tautos šaltinių.

Kiek ilgai ir kaip "Gyvataras" (bent iki šiol buvęs toks) ir kiti tautinių šokių būriai sava išgalia, tautine drausme, savo darbu pažinimu ir paskirties supratimu čia paminėtoms blaškančioms audroms atsi-spirs, tol jie bus kudirkiniai stulpai, savo vietoje įkardami kitus.

Visų trijų tautinių šokių švenčių programos sudėstytai — kompozitoriai ir vadovai buvo Amerikos lietu-viai. Matėmė programai su-kurti ir jai vadovauti su-gėbėjimus I. Šilingienės, L. Sagio ir J. Matulaitienės. Kadangi tautinių šokių šventės ne vien Amerikos lietuvių, bet ir Kanados, tai be šal išskumo, teisingumo, bendruomeniško solidarumo ir ateities perspektyvos pagrindais. Ketvirtosios Tautinių šokių šventės pro-gamos vadovo ir dirigento lazdele turi Kanada. O iš kanadiškių tautinių šokių būrelių vadovų — argi ne seniausio, daugiausia nusi-pelnusio "Gyvataro" vado-vė ir mokytoja G. Dumčiū-tė-Brechmanienė?!

Manome, kad jai toji laz-dėlė ir perduota, kad ji jau dabar imtų statyti iš mūsų dar tebežaliuojančio atžaly-no savo tautinės kultūros sudėtinį rūmą.

J. Vaičiūnienė



Kaina 6 doleriai.



VIRSIUJE: Balso Centro Valdybos posėdžio, įvykusio Balso centro patalpose vasario 20 d. dalyviai. Sėdi iš kairės: E. Vaišnoraitė, dir. M. Kregždienė, vicepirm. ir teisinė patarėja dr. E. Armanienė, pirm. kun. V. Martinkus, nusipelnę Balso darbuotojai I. Trečiokienė ir A. Trečiokas ir vicepirm. B. Spūdienė. Stovi: prot. sekretorius J. Bagdonas, vicepirm. dr. A. Škėrys, V. Kulpačius, spaudos ats. E. Čekienė, M. Virbickienė, H. Kulber, V. Padvarietis, dir. dr. D. Jasaitis, reik. ved. kun. Pr. Geiščiūnas, K. Bačas, 100 sk. išdin. J. Jankus, spaudos atst. V. Alseika, 100 sk. pirm. dr. E. Noakas, dir. kun. V. Pikturna, vicepirm. St. Dzikas, kun. A. Račkauskas, spaud. atst. J. Botyrius ir dir. S. Bredes, Jr. Posėdyje buvo prisiminta A. S. Trečioko 17 metų buvimas centro valdyboje (15 metų išdininko ir 2 m. vicepirmininko pareigose, kai tekdavo pavaduoti prel. dr. J. Končijų važinė-jantį DP reikalais po Europą).

R. Kisieliaus nuotrauka

Kiekvienas gavęs anketą su įvairiais klausimais turi rūpestingai užpildyti ir tuos klausimus, kuriuos reikalaus apibūdinti paįsliu — turi apibūdinti.

Užpildymas anketų visiemis privalomas ir kas tos prievolės neatliks, tai bus baudžiamas iki 100 dolerių baudos. Niekam nėra pagrindo atsisakyti užpildyti anketose pražymėtus klausimus. Surašinėjimo įstaiga garantuoja paslaptį ir niekam neišduos asmeninių paslaptį. Jeigu kas nors netiksliai užpildys, tai surašinėjimo įstaigos agentai paskambins į namus ir tas klaidas išaiškins.

Šių metų balandžio pirmoji diena bus oficiali su-skaitymo diena.

Kaip vyks gyventojų surašymas

ANTANAS GARMUS

Pagal Amerikos konstitu-ciją visuotinis gyventojų surašinėjimas vyksta kas 10 metų. Valdžia, darydama kas 10 metų surašinėjimus, jaučia visos tautos pulsą kaip jis laike dešimtmečio muša, koks pakilimas ir nuslūgimas. Valstybė žino kiek ji turtinga, kiek vidutinio turto, kiek vargšų, kuriems reikalinga parama, kaip vyksta prekyba, statybos, koks prieauglis, iš-mokslinimas, kaip mokyklos krašte auga ir t.t.

Visos tos reikalingos žinio-s bus surinktos iš stato-mų anketose klausimų, į ku-riuos užpildytojai turės atsakyti arba apibūdinti raša-liniu paįsliu.

Toks surašinėjimas, koki valdžia vykdyt šiais metais, bus pirmas Amerikos isto-rijoje. Ankstyvesni buvusių 18 visuotinių surašinėjimų Amerikoje vyko paprastu atsilankymų į namus užpil-dant surašinėtojams anke-tas. Šis visuotinis gyvento-jų surašymas bus visiškai skirtingas. Šių metų kovo 28 dieną 250,000 laiškanė-šių išnešios laiškus su įde-tais visuotinio surašinėjimo anketų klausimais ir įmes į 62 milijonus pašto dėžu-čių, iš kurių kiekvienas gy-ventojas išsiims laišką, už-pildys anketose statomus klausimus ir grąžins paštu atgal į surašinėjimo įstaigą.

Tiesa, tam surašinėjimo būdui valdžia ruošėsi virš dešimties metų ir įgijo pa-tyrimo. Amerikos miestuo-se gyvena apie 130 milijonų gyventojų. Pačių gyventojų užpildomas blankų atsakant į pastatytus klausimus da-

vė gan gerus rezultatus. Pav. be skelbimų ir ragini-mų atsakė į patiektus anke-tose klausimus 65% Tren-ton, N. Y., 80% New Ha-ven, Conn. ir Cleveland, Ohio, 88% Louisville, Ky. ir 91% Madison, Wis. Tai kaip matome valdžia iš anksto pasiruošė tam visuotinam gyventojų surašymui, kuris prasidės š. m. kovo mėn. pa-baigoje.

1970 metų visuotinas gy-ventojų surašinėjimas bus bendrai vadinamas "Gyven-tojų ir namų" surašymas, kuris apims ne vien asme-nis, bet palies plačiai sura-šant įvairias sritis — žemės ūkio, mineralų indus-trijų, prekybą, statybą, su-sisiekimą, gamybą. Kiek-vienas pilietis ar nepilietis, bet gyvenantis Amerikoje ar užsienyje ir esantis JAV jurisdikcijoje privalės atsa-kyti mažiausiai į 22 klaus-i-mus, o kiekviena penkta šeimos galva turės atsakyti į daugiau detalizuotų klaus-imų, pav. nurodyti savo pavardę, giminybę su še-i-mos galva, lytį, spalvą, am-žį, jungtinių padėčių. Ne-kuriems reiks atsakyti į statomus klausimus, pav. ar esi namo savininkas, ar nuomoji butą, kokia nuo-mos kaina, kiek kambarių ir t.t. Dar kiti gaus anke-tas su dar daugiau klau-si-mų labiau detalizuotų, pav. kiek moki už gazą, vande-nį, elektrą ir t.t. Kaip se-nas namas, kiek turi auto-mobilių, kur gimęs, kokius mokslus baigęs, užsiėmimas ir pajamos paskutinių me-tų, kokį darbą dirbai 5-rių metų laikotarpy, ar turi skalbiamą mašiną, indų plovimo mašiną, džiovintu-vą, šaldytuvą, TV aparatą, ar turi antrą nuosavą namą ir t.t.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas



Momentas iš Grandinėls koncerto Clevelande kovo 1 d.

J. Carlos nuotrauka



VIRŠUJE: LB New Yorko apygardos surengtos meno parodos tėvų pranciškonų Kultūros židinių uždaryme vasario 22 d. Darbininko redakcijos išrinkti 1969 m. daugiausiai lietuviškoje veikloje pasidaravę organizacijos bei asmenys su LB New Yorko apyg. valdyba. Iš kairės: A. Reventas, A. Vakselis, P. Jurkus, J. Matulaitienė, inž. A. Novickis, kuriam įteiktas žmonai skirtas medalis, E. Čekienė, V. Radzivanas, tėvas dr. K. Bučmys, Didžpinigaitis ir tėv. B. Ramanauskas.

V. Maželio nuotrauka

Pagerbė atsižymėjusius asmenis

Vasario 16 dienos proga, kaip jau buvo minėta, tėvų pranciškonų Kultūros židinių, LB New Yorko Apygarda buvo suruošusi 31 lietuvių dailininko kūrinių parodą, kuri tęsėsi vieną savaitę ir per tą laiką ją apžvalgė apie 1000 žmonių.

Išpūdingos buvo pirmą kartą tame židiny parodos atidarymo iškilmės, tačiau dar išpūdingesnis buvo vasario 22 dieną, sekmadienio vakarą parodos uždarymas, kurio metu Darbininko redakcija paskelbė sekantį savo nutarimą atžymėtiems asmenims įteikiant LF Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukaktuvinius medalius ir atžymėjimo diplomus.

NUTARIMAS

JAUSDAMI pareigą lietuvišką gyvenimą stebėti, jo reikšmius vertinti, pozityviuosius darbus ir jų darbininkus išryškinti, Vasario 16-tosios sukaktyje peržvelgė mums artimiausios srities — Didžiojo New Yorko — metinę lietuvišką visuomenei reikšmingą pažangą bei jos kūrėjus, tiek kolektyvus, tiek

asmenis, ir priėjome šias išvadas.

I

1. Tarp kolektyvų, kurie sudarė palankias sąlygas lietuviškai visuomenei telktis apie vieną centrą, pereitų metų nuopelną priklauso Kultūros židinio pradžią padariusiems **Tėvams Pranciškonam su Tėvu Juvenaliu Liauba** organizacinių darbų priekyje.

2. Tarp kolektyvų, kurie per metus lietuviškas jėgas jungė, dinamino ir tą veiklą vainikavo Vasario 16-os dienos dailės parodos surengimu, žymėtina **LB New Yorko apygardos valdyba, vadovaujama Aleksandro Vakselio**.

3. Tarp kolektyvų, kurie pasitarnavo Lietuvos vardui garsinti, žymėtinas pernai pasirodžiusios knygos "Lithuania 700 Years" leidėjas **Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, vadovaujamas Emilijos Čekienės**.

II

4. Tarp asmenų — jei sielojamės, kad jaunoji karta vėžtųsi į mokslus, tapdami gerais specialistais, bet taip pat įsijungtų į lietuviškos bendruomenės gyvenimą, tai abi tas sąlygas ypačiai atitiko inžinerijos masteris ir doktorantas, iš kitos pusės — chorų dalyvis, lietuviškų bei amerikinių organizacijų narys, parodydamas, jog dalyvavimas lietuviškoje veikloje nesutrukdė mokslinės pažangos, — **Vytautas Radzivanas**.

5. Jei sielojamės, kad mūsų ištikimybė Lietuvai reikštųsi konkrečiais darbais, kurie patrauktų ir vyresnius ir jaunesnius, o taip pat reprezentuotų lietuvišką kultūrą, tai šios srities nuopelnai labiausiai priklauso nuolatinei per 20 m. tautinių šokių organizatorei, vadovei ir šeštadieninės Maironio mokyklos mokytojai **Jadvygai Matulaitienei**.

6. Jei pernai labiau nei bet kada sielojamės politinė išmintimi, kuri mūsų žygius vairuotų Lietuvos naudai ir problemas išspręstų tiek vyresniems, tiek jaunesniems priimtiniu būdu, tai pereitų metų raštais ir žodžiais žymiai sušvelnino įtampą tarp kartų, padėjo surasti sprendimus dėl mūsų santykių su Lietuvos žmonėmis taip, kad liktume principingi, kiek būtina, ir lankstūs, kiek leistina, — ilga-

metis ir aktyvus L. Bendruomenės, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Lietuvos Laisvės Komiteto narys — **Vytautas Vaitiekūnas**.

7. Jei žavimės asmenimis, kurie aplinkybių yra įstūmę į pikčiausias asmenines sąlygas, tačiau nepraranda dėmesio visuomeniniam reikalui, aktyviai dalyvauja visuomeninių problemų svarstyme, tai tokis žmogus, metų žmogus, yra jubiliejinio amžiaus pernai sulaukęs ir vadovavęs kolektyvui, parengusiam pernai knygą "Lithuanian Woman" — **Birutė Novickienė**.

★

Šie kolektyvai bei asmenys yra lyg simboliai, apie kuriuos telkėsi pernai lietuviškojo gyvenimo pažanga, vykdoma vyresnės, vidurinės ir jaunesnės kartos; vykdoma įvairių profesijų žmonių; vykdoma be žymėtinios asmeninės ar grupinės trinties.

Šią metinę apžvalgą bei vertinimą, kaip Vasario 16-osios metinio balanso aktyvą Didžiojo New Yorko srityje, pasitarusi su savo artimais bendradarbiais, paruošė

Darbininko redakcija



ALGIRDAS GARLAUSKAS

VĖLIAVA PILIAKALNY

Novelė

(6)

Ant piliakalnio Aras sėdėjo atsirėmęs į sieną ir niūniavo dainą. Prieš save buvo sukūrus mažą lauželį ir šildė kojas. Kadugys stovėjo prie sienos ir sekė apylinkę pro žiūronus. Vėliava gražiai plevėsavo vidurdienio saulėje. Kadugys matė kaip iš miestelio išvažiuo du sunkvežimiai lydimi Murovo mašinos. Sekdamas mašinas, jis pasakė Arui:

"Jau atvažiuoja. Atrodo, kad Murovas nori pats su mumis susitvarkyti".

Aras atsistojęs išspardė lauželį ir pasiėmęs automatinį šautuvą pasirėmė virš sienos.

Kadugys kalbėjo:

"Pamėginkim juos atlaikyti su šautuvais. Kada išsidrąsins, tada pavaišinsim juos su mūsų ryklių".

"Aš nieko prieš, bičiuli", atsakė Aras linksmi. Kišdamas į burną saldainį. Kadugys į jį pažiūrėjo. Jo įdubusios akys sumirksėjo. Staiga jis ištiesė savo sveiką ranką. Aras ją paėmė ir tvirtai suspaudė ir žiūrėjo į Kadugio akis.

"Aš..." Kadugys užsikirto. Aras paleido ranką ir nusisuko. Tyliai tarė:

"Aš žinau ką tu galvoji. Tu nori, kad aš iš čia eičiau. Kad aš perjaunas taip mirti". Staiga jis atsiskuko ir jo balsas lyg suvirpėjo.

"Čia mano namai. Čia mano protėvių žemė. Kodėl aš negaliu savo krašto vėliavą iškabinti? Kodėl aš turiu paneigti viską kas gyvenime yra reikšminga? Laisvė... garbė... meilė... žmoniškumą? Kodėl? Čia mano tikras gyvenimas prasidėjo, čia jis ir pasibaigė. Šitas piliakalnis yra mano tėvas. Šita vėliava yra jo širdis".

Kadugys uždėjo jam ranką ant peties ir suspau-dęs tyliai atsiduso:

"Kad aš turėčiau tūkstantį kaip tu". Per jo sulysusius skruostus nubėgo dvi ašaros.

Apačioje piliakalnio iš mašinų šokinėjo ginkluoti žmonės. Sušalę trypė kojom laukdami įsakymų iš savo viršininko. Ant kalno jų laukė du lietuviai kariai -- vienas senesnis, igudęs vadas, matęs daug kovų -- kitas jaunesnis narsus, išmokintas kareivio amato tų svetimų, su kuriais dabar laukė susikauti.

Murovas išsklaidė savo vyrus apsupdamas piliakalnį. Jo žmonės buvo ginkluoti automatiniais šautuvais, automatais ir paprastais šautuvais.

Aras ir Kadugys parėmė automatinius šautuvus prie sienos ir sekė, kaip policininkai žiūrėdami į kalną pradėjo artėti. Atsargiai perbėginėdami krito ant sniego ir vėl kėlėsi. Keli prigulę pradėjo šaudyti. Kulka lėkė atsimušdamos į akmenis ir sniegą. Kadugys pradėjo taikyti ir ramiai tarė Arui:

"Aš paimsiu dešinį sparną, o tu bandyk kairį".

Aras žiūrėjo pro taikiklį ir pradėjo šaudyti. Leisdamas po keletą šūvių iš karto. Kadugys šaudė primerkęs kairę akį prilaikydamas šautuvą, su savo iki peties nukirsta kaire ranka. Aras taikė į vieną policininką, kuris už medžio atsistojęs šaudė į piliakalnio viršų. Aras pataisė taikiklį ir nuspaudęs laikė gaiduką kol iššaudė visą apkabą. Policininkas nuvirto. Greitai pakeitęs apkabą Aras pradėjo šaudyti į du iš šoną bėgančius rusus. Abudu nukrito. Vienas liko gulėti aukštiekninkas, kitas tampusdamas koją pradėjo žliaužti atgal. Kadugys savo pusėj taikliais šūviais nušovė vieną ir sužeidė du.

Murovas sustabdė puolimą. Atsisėdęs prie mašinos keikėsi. Jo vyrai sugulė šaudė į piliakalnio viršų, bet jų kulka zvimbė nesuradamos jokio pavojaus gerai pridengtiems lietuviams. Murovas suprato, kad neturėdamas sunkesnių ginklų be didelių aukų piliakalnio užimti nepajėgs. Keikėsi ir nirt laukdamas kariuomenės pagalbos.

Aras ir Kadugys nustojo šaudyti ir atidžiai sekė rusų judesius. Aras žiūrėjo į artimiausią sunkvežimį. Už vairo jis matė sėdintį žmogų. Iš tolo vos galėjo matyti nes saulė atsimušė nuo sunkvežimio lango. Pasisukęs į Kadugį pasakė:

"Matai tam pirmam sunkvežimyje? Gal pamėginkim, ką?"

Kadugys palingavo galvą.

"Nežinau, Gana toloka".

Aras pradėjo taikyti.

"Užvarkyk taikiklį iki pat galo. Taikyk truputį virš jo galvos, o aš truputį žemiau" Abudu ilgai taikė, ir Aras tarė palengva:

"Dabar..." Abudu šautuvai trinkelėjo, ir vy-

rai matė kaip šoferis sunkiubo ant vairo. Murovas išsigandęs griuvo ant žemės ir bejėgiškai tęsė savo keikimą.

Laikas slinko. Policininkai šaudė, bet lietuvių ginklai tylėjo. Iš vieškelio pusės pasigirdo mašinų ūžimas ir pasirodė keli greitai važiuoją žalsvi kariuomenės sunkvežimiai. Kadugys prisidėjęs prie akių žiūronus stebėjo kaip sunkvežimiai slysdami sniege sustojo ir iš jų pradėjo piltis šalmuoti kareiviai. Atsisukęs į Arą tarė kietai:

"Kariuomenė".

Aras padėjo šautuvą ir priklaupė prie kulkosvaidžio. Kadugys laikydamas žiūronus pritūpė šalia. Pastatęs taikiklį Aras uždėjo abidvi rankas ant kulkosvaidžio rankenos. Kadugys žiūrėdamas pro žiūronus pradėjo nurodinėti.

"Duok ugnį į kairę... tenai, į tą grupę... jie neša kulkosvaidį".

Aras pradėjo šaudyti. Kareiviai nešą kulkosvaidį išvarto, bet iš kito šono jau pradėjo šaudyti kitas kulkosvaidis. Prie jo prisidėjo dar vienas. Iš pakalnės ugnis sutankėjo. Kadugys palietė Aro petį.

"Paleisk į sunkvežimius".

Aras nukreipė kulkosvaidį ir toliau šaudė. Vienas naujai atvykęs sunkvežimis staiga sprogo ir apsipylė liepsnom. Praėjo kelios minutės įtempto šaudymo, ir staiga ant kalno pradėjo sproginėti sviediniai.

"Minosvaidžiai!" sušuko per triukšmą Kadugys. Aras pakeitė iššaudytą šovinių diržą. Sviediniai sproginėjo aplink sieną. Aras šaudė leisdamas trumpas serijas, kad neužsikirstų įkaitę kulkosvaidis. Oras aplinkui pakvipo paraku. Kadugys žvilgtelėjęs į pakalnę pakilo ir pagriebęs automatinį šautuvą suriko:

"Jie puola iš kairės. Aš einu ten!"

Jis nespėjo nubėgti pora žingsnių kai sprogo sviedinys nukirsdamas vėliavos stiebą. Kadugys lyg apstulbęs stabelėjo ir akimirksnį vėliau priešais jį sprogo antras sviedinys partrenkdamas jį ant nugaros. Aras žvilgtelėjo iš šono ir pamatė, kad jis nejudė. Burnoje pajuto kartų skonį, ir jame užvirė pyktis. Pakėlęs kulkosvaidį nuo trikojo atsistojo ir šaudė į pakalnę. Sviediniai tankiai sproginėjo ir iš pakalnės ugnis pylėsi beveik vienu ūžimu. Kulka atsimušinėjo aplinkui, ir staiga Aras pajuto smūgį krūtinėje. Akys aptemo. Pasvirduliavęs atbulas keilis žingsnius, suklupo. Norėjo stotis, bet jėgos nebebuvo. Apkabinęs kulkosvaidį nukrito į priekį.

(Bus daugiau)

AKIMIRKOS APIE REZISTENCIJĄ (2)

BRONYS RAILA

"SAVOTIŠKO MORALISTO" IŠPAŽINTIS

Rapolo Spalio "Rezistencijos" romanas pirmą kartą perskaičiau tada, kai visą mėnesį teko įsiknisti į taisinėjimus senų užrašų apie Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos veiklą — iš dalies pirmuoju bolševikmečių ir ypač nacių okupacijos trimečiu. Tai veikla, kartais kova, kurią dabar vadinam gaudiau ir įspūdingiau — rezistencija. Bet tai yra pirmosios mūsų tautos pasipriešinimo svetimai okupacijai įvairių sąjūdžių dvasinės versmės, subangavusios galingais potvyniais, po nukraujavimų vėliau džiūvusios skausmingais ir tragiškais atoslūgiais. Dar vėliau, deja, išeivių vyresniosios ir jaunosios kartos akiračiuose subanalintos plikais tuščiažodžiavimais ar begėdiškai ignoruojamos ir nebesuprantamos. Ir vis dėlto per tris dešimtmečius niekada dar galutinai neišsekusios, ypač tėvyneje.

Spalio "Rezistencijos" romano jaunieji herojai — teigiami, neigiami ir prieštarinigi — dabar kaip tik pateko į 1940-41 metų gyvenimo sukurį. Pasibaigė vaikystės žaidimų, gimnazistų išdykavimų, studentų išdaigų laikai. Dramblio kaulo pasaulėlis staiga sudužo, užspirgino "Stalino saulę", sprogo maskolinio okupanto ir jo pakalikų sukeltas chaosas, visą šalį apgaubė niūruma ir pasibaisėjimas. Atėjo išbandymų metai, tikrosios žmogaus vertės ir jo charakterio atsiskleidimas. Toks staigus situacijų pasikeitimo ir jų dramatiškumo laikotarpis visada būty įdomiausias socialiniam ar politiniam istorikui, bet ypač jis yra dėkingas rašytojui beletristui ar dramaturgui.

Ir kai ruošdamas specialų straipsnių rinkinį apie lietuvių rezistencijos versmes ir vėliau kilusius verpetus išeivijoje, kaip tik tuo pat metu, lyg tyčia, turėjau perskaityti ir Spalio "Rezistenciją", aš pasijutau veikiamas dvejopų skirtingų nuotaičių ir gal prieštaraujančių tendencijų. Suprantu, kad šių akimirų tęsinuose vėliau pateiktoms pastaboms apie literatūrinę veiklą jo autoriui beletristui, kitiems literatam ir gal kai kuriems skaitytojams galėtų atrodyti "neobjektyvios", šališkos, vienpusiškos, o gal ir grynas nesupratimas. Juk rašytojasėjo prie rezistencijos temos, kaip menininkas, užsimojęs literatūriškai atvaizduoti savo personažų likimą, būdą ir nuotykius atitinkamu laikotarpiu, o aš štai dabar imčiau tatau sverti tautiniais kilogramais ir tikrinti ne jo meninę, bet politinę tikrovę, kiek pilnai ir teisingai jis ją atvaizdavo, kur klydo ar apamai netesėjo.

Tad reikia truputį pasiaiškinti.

Mes dažnas kitiem gana kitoniškai atrodome, negu kaip patys apie save manom ar tariamės esą. Man asmeniškai tai paliudija pvz. Lietuvių Fronto Bičiulių Fondo 1968 m. išleistoji "Lietuvių literatūra svetur". Šiame storakame mūsų "egzodo" literatūros istorijos veikale keli autoriai ekspertai šuoliškai apžvelgia nuo 1944 metų mūsų išeivių ir pabėgėlių, tūlo dar "tremtiniais" vadinamų, literatūrinę kūrybą, o vienas, Vladas Kulbokas, pateikia įdomiausia ir gal vertingiausią skyrių — literatūrinės kritikos ir jos problemų apžvalgą išeivijoje.

Kaip kaž kieno jau buvo pastebėta, šiame veikale mūsų literatūra ir kritika "svetur" seikėjama kiek savotiškai, ne kartą labiau žiūrint į ją pro "Aidų" ir "Draugo" prizmę. Tai suprantama, ir pastaba atrodytų teisinga net ir kritikų atrinkimo bei išrinkimo apžvalgoje. Šiaip ši apžvalga su

pagirtinimo visapusiškumo pastangom ir yra gana pilna, nors kritikų reikšmingumo tradicija gerokai "aidiška". Kritikai, rašę per eilę metų kone apie šimtus lietuviškų knygų, kaip pastebėjau, čia statomi kartais į vieną plotmę su tais, kurie kritiko rangą jau įgijo parašydami dar tik po porą trejetą straipsnelių, bet užtat "Aiduose" ar "Drauge", nors ne kartą tik pakartodami kitų daug anksčiau pasakytas mintis.

Na, sutiksim: kokybė visada svarbiau už kiekybę.

Is V. Kulboko apžvalgos taip pat paaiškėja, kad mūsų literatūros kritikai yra sukilę net į daugiau srovių ir partijų, negu literatūros rašytojai. Jų tarpe yra viena grupė ir tokių kritikų, kurie "glaudžiai sieja literatūrą su morale, religija, patriotizmu, visuomenės reikalais ir dažnai tuo grindžia savo sprendimus. Jie literatūrai nepripažįsta savitų teisių (!?), laukia iš jos tiesioginio dorinimo, Lietuvos laisvinimo darbo" (404 psl.).

Tai esanti gausioji mūsų "moralistų grupė", į kurią gavau laimės įsisukti pirmą kartą ir aš, kaip ir apamai patekti į literatūros kritikų kompaniją. Kulbokas man paskyrė savo apžvalgoje net atskirą skirsnėlį, už ką tegaliu būti tik didžiai dėkingas, tuo labiau kad tos grupės kompanija patriotiškai ir etiškai labai jau kilni: priešakyje J. Grinius, Babrauskas, Brazdžionis, Gliauda, dar keli kiti, ir taip pat trys mūsų raštingiausi kunigai (žiauriai suneglijavus ir net nepaminėjus šios grupės bene veikliausio kritiko kun. J. Prunskio nuopelnų).

Maža to, kolegos V. Kulboko vaišingumo dėka mūsų egzodo literatūros istorijon aš buvau "įdėtas į Griniaus grupę", kaip — "savotiškas patriotinis moralistas"! Tai labai vertingas liudijimas byloje tokiais laikais, kai ne kartą ir viešai per laikraščius self-appointed prokurorui man jau buvo paskelbti kaltinamieji aktai už tautinės moralės žlugdymą, laisvinimo darbo bei patriotizmo niekinimus, visišką visuomeninį bei žurnalistinį nemoralumą ir kitus dar baisesnius išdavikiškumus, už kuriuos man, esą, reikėję anuomet gauti ne Ohio Liet. Gydytojų Draugijos, bet Stalino metinę premiją...

Dėkodamas V. Kulbokui už dėmesį ir pakėlimą į literatūros kritiko rangą, deja, su skausmu norėčiau ginčyti kai kurias jo pateiktas gražias charakteristikas apie mano literatūrinį moralizmą ir tos rūšies rašto darbus apamai, ypač ilgaisiais "tremties" dešimtmečiais.

Aš taip į save nežiūriu ir, greičiausiai, toks nesu. Užsienyje nematau sąlygų ir nerasciau galimybių užsiimti tikrąja literatūrine kritika. Jei ką rašiau apie knygas, tai ne jų autorių ar šiaip tik literatų, bet labiausiai visuomenės, vadinamųjų "eilinių" skaitytojų dėmesiui ir interesui. Tokia paskirtis atitinkamai įtaigoja rašto pobūdį, ir tada man svarbiausia knygos turinys, jos idėjos, dvasia, tendencijos, aktualumas, tiesos ar klaidos, žodžiu — kiek tos knygos ir jų autoriai išreiškia mūsų gyvenimo verpetingumą, kiek jie gyvi ir mus stimuliuojančiai veikia, o kur pašvinke senienom, prietarais, nereikalingais svaichiojimais ir net lavonine.

Taip rašydamas, žinoma, neįsigijau daug simpatijų grynųjų literatų bendruomenėje, bet užtat su liaudimi, kiek jaučiu, man pavykdavo palaikyti kai kada labai draugiškus santykius.

EAVES 5:00
JET MAINLINER
NON-STOP



'LIKIMO GALIA' BELAUKIANT ANTANAS NAKAS

La Forza del Destino — Likimo Galia — Verdi opera, parašyta jo paskutiniajame kūrybos laikotarpyje, prieš Aidą, Otello ir Falstafas, yra 23-ji opera iš eilės.

Du didieji 19 amž. operų kompozitoriai Verdi ir Wagneris gimė tais pačiais metais — 1813. Jų kūrybaėjo skirtingais keliais. Wagneris turėjo didelės įtakos Verdi kūrybai. Wagneris operos veidą pakeitė labiau negu Verdi, gi pastarasis Wagnerio kūrybai neturėjo jokios įtakos.

Wagneris buvo nenuilstamas operos teoretikas, o Verdi turėjo tik vieną teoriją — "teatras turi būti perpildytas". Wagneris — ateities muzikas, o Verdi — savo laikotarpio muzikas. Kaip laikas keitėsi, taip keitėsi ir Verdi muzika. Abu kompozitoriai savo kūrybose padarė milžinišką šuolį ir komponavo labai skirtingai pradžioje ir gale savo gyvenimo. Wagneris pirmoje eilėje buvo poetas, o vėliau tik muzikas. Savo kūrybą jis pradėdavo su žodžiu, bet ne su muzika. Visoms savo operoms jis parašė nuosavą tekstą. Kitaip šią problemą sprendė Verdi. Operos libreto jam sudarydavo didelių rūpesčių. Dėl to jo mintis dažnai nukrypdydavo į pasaulinės literatūros dramos veikalus. Verdi muzika daug šiltesnė, melodingesnė, mums artimesnė negu Wagnerio, kurioje iki nuobodulio tęsiasi jo herojų, apkaustytų šaltais riterių šalmis, meilės išgyvenimai su pusvalandinėmis arijomis ir agonijomis.

Kartą vienas pilietis išėjęs iš Metropolitan operos rūmų, po Wagnerio operos trilogijos dalies, kuri tęsiasi virš 6 valandų, apsilaukęs ir apglušintas muzikos paklausė praivio: "ar dar Wilsonas prezidentas...?"

Operai Likimo Galia libreto parašė Piave, tačiau kompozitorius nebuvo patenkintas jo turiniu ir vėliau jį davė perdirtbti Aidos libretistui — Ghislanzoni. Statant Likimo Galią Vokietijoje, operos libreto dar kartą buvo perdirtbtas žymaus rašytojo Franzo Verfelio, kuris buvo didelis Verdi gerbėjas ir parašė apie jį puikų veiklą "Verdi".

Dažniausiai Verdi savo operas pavadindavo dramų veiklų herojų vardais. Šios operos pavadinimas paimtas iš ispanų dramos Don Alvaro arba Likimo Galia autorius Angel de Saavedra).

Operos pavadinimas atskleidžia visos dramos eigą ir jos prasmę. Šioje operoje ne vienas personažas, nei tenoras, sopranas, nei baritonas ar bosas nevaidina

svarbaus vaidmens. Nematoma, nepermaldujama, paslaptinga likimo jėga turi lemiantį vaidmenį.

Trys svarbiausieji operos veikėjai — Leonora, jos mylimasis — Alvaro ir jos brolis Don Carlo yra sujungti vienos gyvenimo orbitos. Keistų aplinkybių sutapimas paverčia niekais jų geriausius troškimus ir intencijas. Likimo galios spąstuose pagauti jie negali likimui pasipriešinti ir įvykiams užbėgti už akių. Jie turi pakelti likimo jiems skirtą vienatvę, kurios sesuo yra mirtis. Tai centrinė šios dramos idėja ir mintis. Norint labiau charakterizuoti šios dramos mintį, pravartu prisiminti J. Girniaus padarytą iš Thomas Wolfe veikalo "From death to mornig" ištrauką: "Ididžioji mirtis, visur, kur matame tavo veidą, atėjai su meile ir pasigailejimu, atnešdama mums visiems savąjį atleidimą, kupiną užuojautos! Ar nepriglaudai iš tremties beviltiškas gyvybes tų, kurie niekur nerado namų? Ar neatvėriai savo tamsių durų mums, kurie visur atsimešme į uždarus duris? Ar nesuteikė pastogės benamiams, bėpastogiams klajokliams, kurie be poilsio klaidžiojame po gyvenimo gatves?"

Pakilus uždangai, išgirsime pirmą pagrindinę operos temą: ji griežta, atšiauri, šalta, antžmoniška ir nepermaldujama kaip pats likimas. Čia neryškinamas joks charakteris, įvykis, emocinis išgyvenimas arba pastoralinė peizažo muzika. 8 taktų tema — likimo tema. Po šios temos tuoj prasideda antroji svarbi agrindinė oeros tema Allegro agitato e resto, tam tikru atžvilgiu ją galima pavadinti operos motto: dramatinė, jaudinanti, tamsaus minorinio charakterio, kuri, pagal kompozitoriaus užmąstį, suponuoja likimo niuri galią. Vėl ir vėl daug kartų operos eigoje ši tema pasikartoja, pabrėždama operos dramatinę įtampą.

Bevertant operos klaviro puslapius, randame daug grožio, subtilių muzikos momentų, prarastos meilės ir vienišumo išgyvenimų. Po ekspresyvaus Andante vėl pasigirsta likimo tema, Leonoros arija ir Leonoros ir Son Alvaro meilės duetas.

Antrame akte atžymėtinos masinės horinės scenos, Leonoros labai graži malda "Gailėtingoji Madona". Po operos premjeros, žymus muzikos kritikas F. Silippi sulygino šią ariją su Schuberto Ave Marija. Labai efektingas 3-jo akto chorinis finalas — Rataplan ir (Nukelta į 6 psl.)

VIRŠUJE: Solistą Stasį Barą, išvykstantį į Australiją gastrolėms, vasario 21 d. iš O'Hare aerodromo (Chicagoje) išlydėjo grupė bičiulių. Nuotraukoje iš kairės: Chicagoje lietuvių operos vicepirmininkė S. Lažauskienė, solistė D. Stanikaitytė, E. Barienė, Lietuvių Operos valdybos pirm. K. Skaisgirys, D. Baraitė, solistas Stasys Baras, R. Baraitė-Kisielienė, T. Kisilius ir Operos spaudos koordinatore S. Džiugienė. Gražinos Bičiūnaitės nuotr.

ŽVILGSNIAI KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Prieš porą savaitių Draugo kultūrinio priedo Kertinėje Paraštėje Kazys Bradūnas rašydamas apie Vasario šešioliktosios minėjimus ir naujai pasirodžiusį Encyclopedia Lituanica pirmą tomą taikliai iškėlė mažiausiai du faktus.

Pirma, kalbėdamas apie amerikiečių politikus, jis sako: "Ir tikrą didžiųjų menkavertiškumo kompleksą matome tada, kada kone ekstazėje lankstomasi prieš stambesnę ar mažesnę šio krašto administracijos pareigūną, rinkiminius metuos atvykusį į Vasario šešioliktosios iškilmę pasakyti priešrinkimines kalbas, kai tuo tarpu saviems kultūriniais prasimušimams neparodoma jokio dėmesio, lyg lietuvišbės išlaikymas ir tautos išlikimas pareitų ne nuo mūsų pačių kūrybinio potencialo, bet nuo vienadienio (kur tau vienadienio — minutinio!) burmistro ar kongresmano vizito".

Ir antra, apibūdindamas šią enciklopediją Bradūnas rašo: "Čia rašantysis neabejoja, kad šiemet Vasario šešioliktoje pati didžiausia lietuvių tautai auka buvo liutuanistinės angliškiosios enciklopedijos — Encyclopedia Lituanica pirmojo tomo išleidimas".

Ir aną sekmadienį, kada politikai vėl lipo Gedimino kalnan, perverčiau Encyclopedia Lituanica knygą.

Sakau perverčiau nes atidžiai perskaityti reiks truputį daugiau nei vieno sekmadienio popietės. Bet ir taip gali susidaryti gera knygos vaizdą.

Enciklopedija, apimanti A-C raides, didelio formato, su patraukliu T. Valiaus aplanku, gerame popierėje (galima dar pasakyti, kad J. Kapočius tikrai moka išleisti tvarkingai apipavidalintą knygą) yra neįkainojamas žinių šaltinis ne tik lietuviškai neskaitantiems svetimtaučiams, bet jau ir lietuviškai neįkaitantiems lietuviams.

ENCYCLOPEDIA LITUANICA, A-C Volume I. Edited by Simas Sužiedėlis. Published by Juozas Kapočius. 608 puslapiai.



New Jersey Lietuvių Tarybos delegacija pas Newarko burmistą vasario 11 d. priimančią deklaraciją. Iš kairės sėdi: kun. dr. T. Žitraitis, O.-O., burmistras Hugh J. Addonizio, I. Trečiokienė, Stovai: S. Kontrimas, P. Vaškas ir R. Schmidt.

Spaudoje pasidairius

NESVENTISKOS NUOTAIKOS VASARIO 16 CLEVELANDE

Dienraštį "Naujienos" š. m. vasario 26 numerį J. Daugėla rašo:

"Clevelande, kaip ir kitoje vietovėje, yra jau tradicija, kad didesniųjų minėjimų progomis yra kviečiamas vienas kuris nors žymesnis šio krašto politikas pasakyti kalbą, kas visada patraukia daugiau išorinio dėmesio ir tuo pačiu pakeičia pačios šventės nuotaiką. Tad per eilę metų mūsų kolonijos rengtuose minėjimuose yra dalyvavę ir kalbėję tokie visoje Amerikoje gerai žinomi politikai kaip senatoriai Frank Lausche, Steven Young, gubernatoriai O'Neil, DeSalle, Kongreso nariai Charles Vanik, Michael Feighan, Fr. Bolton, burmistras Ralph Lausche ir kt. Tačiau paskutinių kelių metų bėgyje Alto skyriaus valdyba, atrodė, nebesugeba prisivilioti nei vieno žymesniųjų asmenybių ir bando šią

'LIKIMO GALIA'

(Atkelta iš 5 psl.)

4-jo akto užbaiga su Leonoros arija ir tercetu, besibaigiančiu Leonoros mirtimi. Sinale muzikos garsai tolsta ir nutilsta eterinėje charmonijoje.

Komponuojant šią, iš eilės 23-čią operą, Verdi turėjo didelį kompozitoriaus patyrimą. Operos orkestracija įvairi, spalvinga, melodijos, sulyginus su ankstyvesniomis operomis, įvairinės, gilesnės savo muzikaliomis mintimis, charmonija turtingesnė ir šiltesnė. Gražios, spalvingos ir įvairios choro partijos.

Operos "Likimo Galia" premjera įvyko Rusijoje — Petrapilyje 1862 m. Rusijos imperatorius apdovanojo kompozitorių šv. Stanislavo ordinu, kurio iki šiam laikui nebuvo gavęs nė vienas menininkas. Pats kompozitorius dalyvavo premjeroje. Kritikai nepaprastai aukštai įvertino operos pastatymą ir muziką, ypač pabrėždami jos chorinių partijų originalumą.

Praėjo virš šimtą metų kai italų operos genijus, užbaigęs darbą, užskleidė paskutinį operos puslapį. Laikas kaip nesulaikoma upė veržiasi ir teka pirmyn. Tačiau kompozitorius ir dabar su mumis gyvena. Laiko tekme neištrynė ir nenublukino jo muzikos, kuri taip spalvinga, kaip genijalaus menininko nupieštas paveikslas. Jo muziką mes ruošiamės atgaivinti. Ji dar gyva ir pulsuoja ritmu taip, kaip yra gyvas ir gražus vasaros padangėje saulėtas rytas, nešantis šilumą, gyvenimą ir viltį tiems, kurie jį ieško ir kurie gyvenime nesugrąžinamai daug ką prarado.

Užbaigai mano mintis su tais, kurie šį pavasarį atgaivins Likimo Galia. Kai kurių operos dalyvių vardai jau ir dabar mirguliuoja afišose ir spaudoje. Visų vardai mus džiugina, bet ypač mes branginam ir suprantam visus tuos, kurių pavardės nefiguroja viešuosiuose, kurie su nuostabiomis pasisventimimais, neminimi taip dažnai, tyliai dirba, kad atsiskleidus operos uždangai, mūsų širdis iš pasididžiavimo smarkiau pradėtų plakti.

spragą užpildyti mažai žinomais vietinės savivaldybės pareigūnais. Pusė bėdos buvo pereitais metais, kai buvo pakviestas vienas miesto tarybos narys pasakyti kalbą, bet šiais metais rinkimų išvakarėse į mūsų Vasario 16 dienos minėjimą prigūžėjo panašių smulkių politikierių visas būrys, kurių vienu vienintelis tikslas buvo viešai pasirodyti ir pranešti kas į kokį postą kandidatuoja. Ir jų visų jau pernelyg ilgas perstatinėjimas, dar ilgesnės padėkos už kelis pasakytus banalius sakinius tikrai nebeįmanoma užtesė laiką, išėmė susirinkusiųjų kantrybę ir visus veik mirtinai išvargino. Šios naujos "tradicijos" tikrai reikėtų galimai skubiau atsisakyti, nes mūsų šventė pasidaro daugiau panaši į eilinį, neskoningai suorganizuotą rinkiminį mitingą. Jeigu, net labai artimus asmeninius kontaktus turint, nebeįmanoma į minėjimą prisikviesti kurio nors žymesnio šio krašto politikio, tai pagaliau galima ir be jokio apsieiti, o daug daugiausia pakaktų pakviesti vien kalbėtoją, o kitų dalyvavimą galėjo tik trumpai paminėti. Ypatingai koku klausytis, kai žybaus Senatoriaus linkėjimus lietuviams ilga trafaretine kalba perduoda eilinis jo pareigūnas.

Taip pat visos šiemetinės minėjimo nuotaikos nei kiek nepakėlė ir pagrindinis pranešėjas, dr. Antanas Razma iš Čikagos. Savo silpnai parengtoje kalboje pirmiausia jis užtraukė jau daug kam nusibodusią giesmelę, kurios libreto jau prieš daugelį metų sukūrė panašaus kalibro bendruomeninis veikėjas Stasys Barzdukas. O ta dainužėlė bazuojasi vis tuo pačiu lyrišku dejavimu apie mūsų tautinės vienybės stoką ir kiekvienas jo posmas palydimas visada tuo pačiu refrenu: "Kam mums čia reikia tų organizacijų, partijų: kokia laimė laimėžėlė sušvytėtų mūsų kaime kai muželyje, jeigu jas visas galėtume sulikviduoti ir beliktų tik viena vienintelė organizacija ir vienas jos vadas. Jausmams nuraminti tas vadas leistų toje vienintelėje organizacijoje net ir atskiras sekcijas turėti, bet jau kontrolė ir priežiūra būtų ta pati".

Taip ir šį sykį dr. Razma jausmingai traukdamas tą pačią dainužėlę ne tik apgailestavo, kad turime per daug organizacijų, bet dar nuo savęs pridėjo ir kitą posmelį, kuris porina, kad ir laikraščių tiek daug nereikia, o pagaliau ir piniginis fondas visiems reikalingas turėtų būti vienut vienas ir vienintelis. Netenka abejoti, kad tokio fondo reikalus p. Razma jau pats sugebėtų savo nuožniūra patvarkyti, tik gaila, kad jis savo išsamioje kalboje clevelandiečiams neatvėrė tos didžiosios paslapties, kam jau jis teiktųsi patikėti spręsti, kurias mūsų organizacijas uždaryti ir kuriuos laikraščius dar palikti ir kuriuos tučiuojau uždaryti; ar ir tas garbingas egzекutoriaus pareigas jis pats imtųsi eiti, ar jas patikėtų kuriam nors kitam savo sėbrui ar bičiuliui.

Tikrai labai gaila visų pastangų, išlaidų ir energijos tokiam šaltyje keliauti iš Čikagos į Clevelandą, kad Vasario 16 d. minėjimo proga paaiškinti Clevelando sąmoningai lietuvių bendruomenei mūsų tautinio ir politinio organizuotumo žałą ir gausios lietuviškos spaudos kenksmą.

Gal būtų, kai kurios dr. Razmos mintys ir būtų įdomios padiskutuoti kokiam nors simpoziume ar šiaip

KAZIUKO MUGĖS BELAUKIANT

IZABELĖ JONAITIENĖ

Praėjusiais metais Kaziuko mugė Clevelande buvo labai graži ir įspūdinga. Draugo korespondentas V. Rociunas apie ją rašė: "Kaziuko mugė Clevelande tapo visos lietuvių kolonijos švente." Ir tai yra grynai tiesa. Bet ar bent vienas iš mūsų pagalvojome, kodėl ji staiga ėmė ir pasidarė visų lietuvių švente. Nematėme Kaziuko mugę skelbiančių spalvingų reklamų, niekas ypatingai jų negarsino ir štai lyg ir savaime jos ėmė ir tapo labai populiarios. Bet ar tikrai savaime? Gerai žinome, kad pasitikėjimą ir pagarbą neišgysime ne gražiais žodžiais ne garsiais sūkiu, bet reikia tai užsistarnauti, reikia tapti to vertu.

Neringos tuntas Clevelande, kuris pirmasis pradėjo ruošti Kaziuko mugę prieš keliolika metų, rūpestingai ir palaipsniui ėjo užsibrėžtu keliu, kol Kaziuko mugė Clevelande ir tapo visų lietuvių švente. Jos ypatingai sušvitėjo visu savo grožiu kada Neringos tunto tuntininkė buvo paskirta s. fil. Nijolė Kersnauskaitė. Ji būdama ne eilinė asmenybė, retų gabumų ir pasiaukojimo vadovė, paskyrė tuntui visą savo sielą, visas jėgas ir atsiekė nuostabių rezultatų. Planingai ir kantriai ji ruošė vadoves, ugdė visas jos žinioje esančias skaites, skiepydama jų širdyse meilę Lietuvai, meilę darbui ir meilę kitai sesei.

Tuo būdu tuntas išugdė daugelį puikių vadovių. Skaučių tėveliai turėtų džiaugtis ir didžiuliais, kad jų mergaitės vadovauja tokios pasiaukojusios ir gabios vadovės, kaip tunto adjutantė Eglė Giedraitytė, draugininkės: s. Amanda Muliolienė, Giedrė Kijauskienė, Jūratė Petraitytė, Eglė Žygaitė ir Rauda Gelazienė. Tunto egzaminatorė

draugiškame pasikalbėjime, bet kiekvienu atveju jos visai nesiderina su Tautos šventės nuotaika ir Vasario mėn. 16 dienos minėjimuose tokių kalbų tikrai nereikia.

Kiekvienais metais aukų rinkimas tautos vadavimo reikalams sudaro atitinkamą ir gana svarbią visos šventės programos dalį. Tačiau šių metų minėjime per visą ilgą programą nei Alto skyriaus pirmininkas, nei kuris nors iš kalbėtojų nerado reikalo nei vienu žodžiu užsiminti apie aukų rinkimą ir nei pakviestų nei paragino susirinkusiuosius savo aukomis paremti didžiuosius mūsų tautinius uždavinius. Tiesa, pertraukos metu salėje keli asmenys vaikščiojo su aukų dėžėmis, tačiau kadangi iš scenos niekas neatreikė dėmesio į juos, tad daugelis susirinkusiųjų jų net ir nepastebėjo.

yra s. Mirga Kižienė. Nėglima nepaminti tunte esančio židinio vietoje, kuriam vadovauja sumani ir gabi vadovė Roma Tatarūnienė.

Tunto sueigos vyksta kiekvieną pirmadienį Panėlės švenčiausios Nepaliaujamos Pagalbos parapijos salėje. Čia kiekviena draugovė atskirai turi savo sueigas, čia skamba dainos ir aidi sūkiu. Čia dirbama ir ruošiamasi gyvenimui, čia mokoma pažinti ir pamilti Lietuvą, čia gimsta dainos ir pasirodymai, o kartu ir Kaziuko mugės eksponatai. Atėjęs pašalietis į šias sueigas jautiesi lyg patekęs į darbščių bitučių avilį, kurios veltui laiko neleidžia. Bet kartu ir prieini išvados, kad Kaziuko mugės grožis ir pasisekimas yra ne kas kita, kaip tik tunto vadovių ir visų tunto skaučių bendro ir kruopštaus darbo išdava.

Kad tuntas galėtų gyvuoti, kad turėtų galimybės stovyklauti ir iškylauti, yra reikalingi pinigai. Būtų pats lengviausias būdas įsigyti pinigų, tai pasigaminti aukų lapų ir pereiti per vilnus tėvelius, lietuviškąją visuomenę ir pasirinkti pinigų. Bet tai būtų daroma didelė žala jaunų sesių širdyse, kad įsigijo turtą nepelnytai. Gi labiausia nukentėtų lietuviškasis reikalas. Skautės benuošdamos įvairius darbelius Kaziuko mugėi, vadovių patartos, visur įpina ir lietuvių tautodailę. Praktiškai bedirbdamos geriau ją pažįsta, ją pamėgsta, su ja susigyvena ir ją pasisavina. Tuo būdu be žodžių, be jėgos ir be prievartos, mergaitės pamilsta visa tai kas yra lietuviška.

Kiekvienas Kaziuko mugės eksponatas reikalauja daug sumanumo, daug darbo valandų ir daug pasiaukojimo. Bet juos bedirbdamos mergaitės ugdo kantrybę, turtina savo žinias ir pramoksta daug dalykų, kurie mergaitėi yra labai reikalingi gyvenime.

Gauti pinigai už parduotus Kaziuko mugėje daiktus, mergaičių širdyse sukelia norą darbui, norą pasiaukojimui ir kartu didelį pasitenkinimą, kad tunto iš-



Skautininkės Radzevičiūtė ir Brizgienė gamina verbas Kaziuko mugėi, kuri įvyks sekmadienį, kovo 14 d. Clevelande, Naujosios parapijos salėje. J. Carlos nuotrauka



Jaunos skautės kviečia į Kaziuko mugę. V. Bacevičiaus nuotr.

laidoms padengti jos užsidirbo pačiu gražiausiu būdu.

Nors Kaziuko mugė ruošimas ir pareikalauja iš vadovių ir skaučių daug pasiaukojimo ir daug kantrybės, bet savo esmėje jis yra neapsakomai prasmingas žiūrint iš lietuviško ir pedagoginio taško.

Visi kalbame ir rašome, iaudinamės ir rūpinamės, kaip išlaikyti lietuvišką jaunimą savo tarpe. Bet daugiausia tai ir pasilieka tik žodžiai. O jų negana, bent kartą parodykime darbais, kad mes tikrai to siekiame.

Neringos tunte Clevelande yra gražus būrys lietuvių ir jos visos pasiliks su mumis, jei ir mes savo norus paremsime darbais. Jei mes parodysim, kad įvertiname jų teisingai pasirinktą darbo kelią. O tai atliksime atėję į Kaziuko mugę ne tik jos pasižiūrėti, ne tik pasigėrėti, bet išpirkti visus iki vieno jų pagamintus darbelius. Tegul šiais metais visi stalai lieka tušti. Tuos pinigus, kuriuos paaukotume skautiškai rinkliavai, paskirkime jų darbų išpirkimui. Tai ir bus joms didžiausias atpildas už jų įdėtą didelį darbą, o kartu ir paskatinimas ateičiai.

Šiais metais ne tik pamatysime Kaziuko mugėje gražiai pagamintus darbus, bet ir židinio patobulintą lėlių teatrą. Be to, viena iš jaunesnių vadovių būtent Rūta Giedraitytė parašė scenai vaizdelį, kurį pati ir režisuoja. Jį pamatysime mugės metu. Tai štai kokios gražios jaunimo pastangos, kurios vertos visų mūsų dėmesio ir paramos.

Skautiškasis sugyvenimas Clevelande yra labai dar-

nus ir vieningas. Mugėje dalyvaus ne tik Neringos tuntas, bet ir skautininkės, akademikės-akademikai, Pilėnų tuntas ir jūrininkai.

Vienu žodžiu visa lietuviškoji Clevelando skautija laukia mūsų ateinančių į Kaziuko mugę, kad savo darbais, bet ne žodžiais paremtume jų pastangas dirbti ir skautauti lietuvių skautų eilėse.

Čia minėjau tik seses skaites, nes su jų darbais teko arčiau susipažinti, bet pilnai tikiu, kad iškeltos mintys tinka ir broliams skautams.

REIKALAUKITE PAS KNYGŲ PLATINTOJUS ARBA DIRVOJE

REZISTENCIJA

Kaina 6 doleriai.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

JOURNEYMAN ELECTRICIANS MILLWRIGHTS AND MACHINERY REPAIRMAN. 1st or 2nd Shift MUST HAVE GOOD REFERENCES STEADY WORK Excellent wages and fringe benefits. Apply in person to Personnel Office MUSKEGON SPECIALTIES CO. 2314 Tyson St. Jackson, Mich. An Equal Opportunity Employer (16-19)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

AUKOS RELIGINEI ŠALPAI

Religinei šalpai pirmieji stambesnėmis aukomis aukoję sekantys asmenys:

Po 25 dol. — A. Garkų šeima, dr. V. Gruzdis, dr. J. S. Kriaučiūnas, dr. J. Mačiulis; po 20 dol. — P. Banionis, dr. S. G. Matai, dr. A. Martus, I. ir dr. J. Stanikaiciai, I. ir Č. Šatkauskai; po 15 dol. — Mr. & Mrs. A. Garka (jr.), A. Pautienis, dr. K. Pautienis; po 12 dol. — E. ir S. Alšėnai, V. Arnastauskaitė, S. ir H. Idzeiliai, M. Mažeikytė, P. Mikočiūnas, A. Styra, O. ir P. Žilinskai, po 10 dol. — K. Balaišis, Mr. & Mrs. Joe Dilis, A. Eidukaitienė, V. O. Geležiūnai, K. ir Z. Gobiai, A. ir B. Gražuliai, G. ir dr. N. Juškėnai, Pr. Karalius, Mrs. K. Kazlauskienė, P. Kliorys, J. Krištolaitis, P. Kudukis, V. Kulbokas, Joe Macyauskas, B. ir E. Malcanai, Mrs. Masaitienė, dr. V. ir A. Mauručiai, V. ir O. Mažeikai, S. ir M. Melsbakai, M. ir J. Mikonai, dr. G. Pauliukonienė, Pr. ir A. Razgaičiai, J. Smetona, J. Stravinskas, Vl. Šniolis, A. Švarcienė, K. ir A. Valiukai, V. Valys, L. Wallis, Mr. & Mrs. M. Zitkai, J. Žygas.

Su smulkesnėmis aukomis iki šiol gauta virš tūkstančio dol.

L. Kezenius,
Komiteto narys

• **Sporto Klubas "Žaibas"** susirinkimas įvyks šį sekmadienį, kovo 8 d., 5 v. v. Čiurlionio Ansamblio namuose. Visi nariai kviečiami būtinai dalyvauti.

TERRIFIC STARTER

2 bedroom ranch with living rm, kitchen & utility room. Hardwood floors, 2 car 20x20 garage and asphalt drive. Just off Vine St. and close to Vine rte 91 exit. lot is 45x120ft. Asking 17,300.

New

3 bedroom ranch with a large living room and kitchen eating area, 1½ baths, utility room built in oven range & disposal, ample storage up, large 50x180 ft. lot with sandy loam soil.

There may be a price increase May 1, 1970.

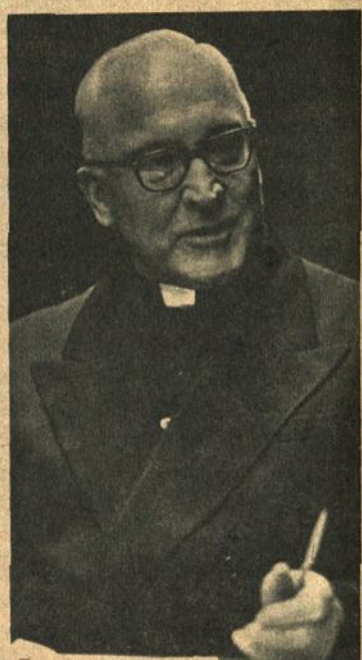
VINE REALTY INC.
Corner Rte 91 & Vine
WH 2-4440



Prel. J. Balkūnas kalba vakarienes metu clevelandiečiams apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje. J. Garlos nuotrauka

PREL J. BALKŪNO MISIJA CLEVELANDE

Praejusį savaitgalį clevelandiečiai lietuviai turėjo svečių įžymų ankstyvosios išeivijos darbuotoją, prel. Joną Balkūną iš New Yorko. Jis buvo deleguotas čia supažindinimui didelės Clevelando lietuvių kolonijos su plačiai Amerikoje vykdoma veikla persekiojamos Lietuvos bažnyčios klausimu.



Prel. J. Balkūnas

Svečią vas. 28 d. parvežė A. Garka iš aerodromo tiesiog į naujoje parapijoje surengtą susirinkimą ir vakarienę. Ten jį mielai sutiko geras skaičius naujosios ankstyvosios išeivijos lietuvių, veikėjų vyrų ir moterų. Lietuvės moterys surengė tą vakarienę visiems dalyviams pavaišinti, be mokesčio.

Prel. Balkūnas, A. Kasulaičio pristatytas, pašventė laiką paaiškinimui apie tą persekiojamą Lietuvos Bažnyčios klausimą; sekė platesni paklausimai ir paaiškinimai, dalyviai supažindinti su mažiau žinomu, bet svarbiu darbu.

Sekmadienį, prel. Balkūnas šv. Jurgio parapijoje pravedė maldos ir aukos dieną, pats pasakė ir tiksliai pritaikintą pamokslą.

Svečias pirmadienį apsilankė Dirvos redakcijoje, ir A. Garkos ir K. Karpiaus palydėtas į aerodromą išskrido atgal į New Yorką.

Kurie clevelandiečiai ką nors darbuojasi, ir kai kurie savo pareigose apsilankė, organizacijų veiklą nu silpnina aimanuodami, kad darbo per daug, patariu susipažinti su veikla to lietuvių, kuris jau 42 metų klebonaudamas Maspetho parapijoje, vadovaudamas plačioje New Yorko srityje organizacijoms, iki šiai dienai nesijaučia persidirbęs. Jo darbų srityje yra šios organizacijos:

Pirmininkas Conference of Americans of Central-Eastern Descent, 13 metų.

Tautos Fondo pirmininkas — 13 metų.

Religinės Šalpos vicepirmininkas, BATUN direktorius, Kunigų Vienybės New Yorko provincijos pirmininkas.

Be to, jis rūpinasi ir remia VLIKą, ALTą, Bendruomenę, BALFą ir kitur visur jo pirštai prikišti, kur liečia koks Lietuvos ir lietuvių klausimas, delegacijos, reprezentacijos ir t.t.

Tokių senosios išeivijos darbuotojų skaičius jau retėja...

K. S. Karpus

• **Lietuvių Respublikonų Klubas** susirinkimas įvyks šį sekmadienį, kovo 8 d. tuoj po liet. pamaldų, 11 val. 30 min. Lietuvių Klube apatinėje salėje. Kalbės S. Taft, kandidatas į apskrities komisijonierius. Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

• **Petras Kudukis** tiksliai ir tvarkingai užpildė INCOME TAX blankus, dirbdamas su Associated Tax Service, adv. A. Širvaičio įstaigoje 19451 Euclid Ave. Norintieji pasinaudoti jo patarnavimu kreipiasi į jį: įstaigos telef. 692-1222; namų telef. 932-0959.



Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių tautinių šokių grupė "Šoktinis" dalyvaus šį sekmadienį Tautybių Meno Festivalyje.

ŠOKS TAUTYBIŲ FESTIVALYJE

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė, ŠOKTINIS, vadovaujamas Jolitos Kavaliūnaitės ir Mindaugo Leknicko, šį sekmadienį, kovo 8 d. dalyvauja 21-me metiniame Tautybių Liaudies Meno Festivalyje, kuris įvyks music Hall, 2:30 v. p. p.

Mokyklos šokėjai kovo 22 d., 1 val. p. p. pasirodys ir spalvotosios televizijos Clevelando programoje (Polka Varieties Ch. 5), kur jie paprašyti atlikti tris šokius.

ŠOKTINIS taip pat ruošiasi ir dešimties šokių pynei, kurią jis atliks mokyklos koncerte balandžio 19 d.

VYTAUTUI BRAZIULIUI 70 METŲ

Vytautas Braziulis, savanoris kūrėjas, Lietuvos nepriklausomybės kovų vėteranas, Klaipėdos sukilimo dalyvis, žurnalistas, praeitą šeštadienį bičiulių būrelyje atšventė 70 m. amžiaus sukaktį. Lietuvoje būdamas jis yra bendradarbiavęs su Vilkalokiu, draugavęs su Kipru Petrausku ir kitais operos ir teatro artistais. Iš tremties su žmona Nora atvyko į Clevelandą, ir čia įsijungė į visuomeninę veiklą.

Dvidešimts metų Clevelande išgyvenęs, savo amžium pasivijo kitus veikėjus, atvykusius į Ameriką prieš didįjį karą, bet nuo

veiklos nesitraukia, pirminkauja SLA 14-je kuopoje, išdininkas Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos, ir kitose organizacijose.

Talkina Dirvai darbuodamasis ekspedicijos dienomis spaustuvėje.

Susirinko jį pasveikinti pilnutėlis jų namas artimų bičiulių ir veikėjų, vyrų ir moterų žurnalistų. Kaip žurnalistui, įteikė jam labai reikalingą padargą — rašomą mašinėlę.

(kk)

Jus džiausitės gyvenimu daugiau su State Savings MĖNESINIŲ ČEKIU

Mes siųsimė Jums čekį sekančią mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$5,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodymu) su MĖNESINIŲ ČEKIU.

Skambinkit ar atkitit pilnom smulkesnom nemokamo patarnavimo!

State Savings
AND LOAN COMPANY
4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

• **Gėlių ir namų paroda**, atidaryta vasario 28 d. Cleveland Public Auditorium, tęsis iki kovo 8 d. nuo 2 v. p. iki 7 v. v.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Prieš atnaujinami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Metropolitan Operos** spektakliai Clevelande prasidės balandžio 27 d. iki gegužės 2 d. Bus pradėta su Cavalleria Rusticana ir Pagliacci. Kiti pastatymai bus La Traviata, Tosca, Andrea Chenier, Norma, Magic Flute ir Lucia di Lammermoor. Bilietai nuo \$2.50 iki \$15.00.

WANTED
1ST CLASS
DIE LEADER
Must have experience on line and progressive dies.
Steady work for qualified man. Overtime and benefits.
EAGLE TOOL & DIE CO.
2424 Wolcott Ferndale, Mich.
(313) LI 7-4300 (11-20)

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALOKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**
Už įvairius taupymo sertifikatus moka
nuo **5¼** iki **7½%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki
\$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.



SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770



Grandinėlės koncerto žiūrėjo tūkstantinė publika. Plačiau apie koncertą bus kitame numeryje.

J. Garlos nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRĖ PROFESORIUS DR. KAZYS OŽELIS

Chicagoje kovo 3 d. mirė prof. dr. Kazys Oželis, sulaukęs 84 metų amžiaus. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.

Velionis buvo Lietuvos kariuomenės pulkininkas, Vyčio kryžiaus kavalierius, Korp. Fraternitas Lituanica pirmūnas, Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugijos garbės narys.

• Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys paskirtos vasaros stovykloms sekančiais:

NERINGA, Marlboro, Vermont: Sesuo M. Paulė (Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260), Sesuo Dalia M. Kebinskaitė, Sesuo Marija Aspraitė;

DAINAVA, Manchester, Michigan: Sesuo M. Ignė (57 Sylvan Ave., Toronto 173, Ontario, Canada), Sesuo M. Jonė ir Sesuo M. Juozapė;

BALTJA (prie Montreal) Sesuo M. Margarita (1450 DeSeve Ave., Montreal 205, P. Q. Canada).

Putname pertvarkomas "Raudondvaris", kad galėtų vasaros poilsui priimti šeimas. Tuo reikalu paskirta rūpintis Sesuo M. Palmira (Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260).



CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA stato G. Verdi prologo ir 4 v. operą "Likimo galia". Premjera — 1970. 4. 18 d., 7:30 val. vak. Kiti spektakliai: 1970. 4. 19 d., 4 val. popiet, 1970. 4. 25 d., 7:30 val. vak. ir 1970. 4. 26 d., 2:30 val. popiet. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 West 69 St., Chicago. Darbo valandos: pirm., ketv. 9-8 val., antr., treč., penkt. ir šešt. 9-6 val., sekm. 10-1 val. Bilietus užsakant paštu siųsti čekį, nurodant datas ir kainas: Mr. Pr. Naris, 6538 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Bilietų kainos: Parteris — \$8.00, \$6.50, \$5.00; Balkonas — \$7.00, \$5.00, \$3.00. Premjerai bilietai vienu doleriu brangesni. Spektakliai vyksta Marijos A. M. auditorijoje, Chicagoje.

APČIOJE: Dalis svečių priėmimo Vasario 16 proga Lietuvos pasiuntinybėje Montivideo, Urugvajuje. Iš kairės: Lietuvos atstovas A. Grišonas su ponia, JAV ambasadorius Adair su ponia ir Lietuvos pasiuntinybės spaudos attachė K. Čibiras.

KVIEČIAME Į TALKĄ!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kažin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 6 tomai. I-sis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Clevelande prenumeratas priima: Juozas Stempuzis, p. Balio Gaidžiūno krautuvėje ir Dirvos administracijoje.

Iš anksčiau išleistų leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai
3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet kuria proga. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuotų beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas: Juozas Kapočius, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Tel.: Leidyklos — (617) 268-7730, namų (617) 282-2759.

• KLT Sąjungos Toronto skyriaus valdyba savo pastarajame posėdyje visuotini narių susirinkimą nutarė kvieisti Lietuvių Namuose kovo 15 d., 3 val. po pietų. Dienotvarkėje yra numatyti aptarti svarbius ir aktualius klausimai.

• Lietuvių Fondo vajeaus tradicinė vakariinė Chicagoje nukeliama iš š. m. balandžio 5 d. į balandžio 19 d., 3 val. p. p. toje pačioje vietovėje — Personality Lodge, 4740 So. Cicero Ave. Kas tiki Lietuvos laisvės rytoju, kas nori, kad lietuvių būtų gyva, kas rūpinasi, kad mūsų jaunimas nenutaustų — visi įstoja į Lietuvių Fondą šios vakariinės proga. Informacijas teikia LF būstinė, 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 778-2858, o taip pat ir vietos LF vajeaus komitetai bei įgaliotiniai. (Sk)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!



Detroito skautai Romas Rudis, Arvydas Alkevičius, Edvardas Alkevičius ir Vytautas Zubrickas baigia gaminti rankdarbius Kaziuko mugel, kuri įvyksta šį sekmadienį, kovo 8 d. Lietuvių Namuose Detroito. R. Selenio nuotrauka

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

PENKI STULPAI DETROITE

Šeštadienio vakare, kovo 14 d. Lietuvių Namų scenoje jauni studentai iš Chicago pavirs partizanais, kovojančiais už laisvę ir už savęs žmogišką įprasminimą. Tai LB Jaunimo Teatro kolektyvas, kuris režisuojamas Dariaus Lapinsko, suvaidins A. Landsbergio dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje". Dėka Lapinsko sceninio išradingumo, šis pastatymas susilaukė ypatingo pasisekimo Chicagoje.

Kadangi "Penki stulpai" yra partizaninės tematikos, bet modernus veikalas, kadangi juos vaidins jauni aktoriai, kadangi pats pastatymas bus naujoviškas, šį spektaklį turėtų pamatyti visas Detroito lietuvių jaunimas, nekalbant jau apie vyresnius, kuriems rūpi lietuviška kultūra.

Jaunimo Teatro išvyką Detroitan globoja vietos LB apyl. valdyba. Spektaklio pradžia — 7:30 vakare. (k)

• SLA 352 kuopos susirinkime kovo 1 d. į SLA seimą, kuris įvyks birželio 22 d. New Yorke išrinkti šie atstovai: Bronius Burba, Elžbeta Jodinskienė, Petras Januška, Antanas Grinys, Feliksas Motuzas, Vladas Selenis, Vytautas Alanas, Mikas Balčiūnas ir Alfonsas Žiedas.

Pildomosios Tarybos kandidatai 352 kuopoje surinko balsų sekančiai: I prezidentus P. P. Dargis 32, į viceprezidentus A. Chaplikas 30, į sekretorius — Petras Januška 42 ir Algirdas Budreckas 5, į išdininkus E.

Mikužiūtė 28, į išdo globėjus: S. Briedis 6, J. Mileriūtė 5, Antanas Sukauskas 39 ir V. Adamkus 17. Į dr. kvotėjus: dr. St. Biežis 34.

Rinkimine komisija buvo sudaryta: iš F. Motuzos, A. Griniaus ir A. Krisčiūno. Susirinkime dalyvavo 52 nariai. Balsavo 48.

Nario mokesčių surinkta \$995.16. Susirinkimui pasibaigus susivienijimo narių, vadovaujant Birutei Januškienei, visi dalyviai buvo vaišinami kavute ir pyragaičiais.

• Detroito Lietuvių Organizacijų Centro metinis susirinkimas įvyks kovo 15 d., 12 val. Lietuvių Namuose. Bus renkama nauja centro valdyba ir revizijos komisija ir padaryti valdybos pranešimai ir aptarti kiti einamieji reikalai. Organizacijos, kurios dar nepaskyrė savo atstovų prašoma, juos aprūpinus mandatus, atsiųsti į susirinkimą.

SLA 352 kuopos į DLOC 1970 m. yra išrinkti šie atstovai: Petras Januška, Elžbeta Jodinskienė ir Feliksas Motuzas.

• Kultūros klubo metinis susirinkimas įvyks kovo 15 d., 3 v. v. Lietuvių Namuose. Bus renkama klubo valdyba ir padaryti valdybos pranešimai ir svarstomi kiti einamieji reikalai. Atskiri pakvietimai nebus siunčiami. A. Grinys

CHICAGO

• Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinys rengia Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 52 metų sukakties minėjimą kovo 7 d., 7:30 v. v. Jaunimo Centre, Chicagoje.

CORE ROOM FOREMAN

Foundry producing gray and ductile iron castings.

JOURNEYMAN MOLDERS

Must be experienced. Good wages and working conditions in incentive shop.

Apply in person or phone
(614) 653-1131

ALTEN FOUNDRY &
MACHINE WORKS, INC.
226 WEST WHEELING ST.
LANCASTER, OHIO

An Equal Opportunity Employer
(15-18)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND
MACHINISTS
ON ENGINE &
TURRET LATHES
NUMERICAL
CONTROL DRILLS.

Must be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance.

FOR DAY & NIGHT SHIFTS
Steady work, overtime and fringe benefits.

Contact Personnel Dept.
DIAMOND
AUTOMATION, INC.

23400 HAGGERTY RD.
FARMINGTON, MICH.
476-7100

An Equal Opportunity Employer
(9-18)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą



Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskačius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA



LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KNYGA, APIE
KURIĄ VISI
KALBA...

AR TURITE?

REZI
STEN
CIJA

R. SPALIS

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. R. Spalio romaną "Rezistencija"
Kaina 6 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

.....
(namo numeris ir gatvė)

.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

